

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

„Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka
örömére és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(Szent-Györgyi Albert)

UGODI NÉMET NEMZETISÉGI NYELVOKTATÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA ÉS HELYI TANTERVE

Készítette: Csuka Gabriella Márta igazgató 2023. szeptember 11-én

Érvényes: 2024. szeptember 1-től visszavonásig

Kedves Olvasó!

Ön az Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola átdolgozott (NAT 2020) pedagógiai programját és helyi tantervét tartja kezében.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Tartalomjegyzék

1. AZ UGODI ISKOLA TÖRTÉNETÉBŐL.....	6
a. AZ INTÉZMÉNY BŐVÍTÉSE, AZ ÉPÍTKEZÉS FÁZISAI 1958-2012.	8
a. LÉTSZÁMADATOK	9
b. ISKOLÁNK IGAZGATÓI (UGOD)	11
2. NEVELÉSI PROGRAM.....	11
2.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI.....	11
2.1.1. Az anyaintézmény és telephely ars poeticája	11
2.2. ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLOK	12
2.2.1. Pedagógiai alapelvek	12
2.2.2. Az iskola legfontosabb céljai.....	14
2.3. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai feladatai.....	19
2.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai.....	20
3. INKLUZÍV NEVELÉS, ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA	22
3.1. Feladataink:	22
3.2. Módszereink, eszközeink:.....	23
4. TANÓRÁN KÍVÜLI MUNKAFORMÁK.....	23
5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	25
6. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	26
6.1. Az egészségnevelés célja	27
6.2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai	27
6.3. Az egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják	28
6.4. Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:	30
6.5. Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:	30
6.6. A drogvédelem	31
7. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	33
7.1. Változatai.....	34
7.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink ellátásának szinterei	34
7.3. Közösségeink	34
7.4. Az iskolánk keretén belül működő közösségfejlesztés fő területei, a pedagógusok feladatai ...	35
7.4.1. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai (napközi, szakkörök, kirándulások)	36
7.4.2. A diák önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	36

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

7.4.3. Nemzeti identitás erősítését célzó program-Lázár Ervin Program.....	37
7.4.4. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósulása EFOP-3.3.5-17	38
7.5. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai.....	40
7.5.1. Közvetlen nevelőmunka	40
7.5.2. Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok	41
7.5.3. Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása	41
7.5.4. Az osztályfőnöki nevelés témakörei:	41
7.6. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV ..	42
8. HAGYOMÁNYAINK.....	43
8.1. MEGEMLÉKEZÉSEK, ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, RENDEZVÉNYEK	43
8.2. VERSENYEK, VETÉLKEDŐK	43
9. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK...	44
9.1. Problémakezelés	44
9.2. Alkalmazott módszerek	45
9.3. Együttműködés más intézményekkel, szervezetekkel	45
9.4. A pedagógusok felkészítése	46
10. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK.....	46
10.1. Feladataink	46
10.2. Módszerek, eszközök.....	47
11. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK	48
11.1. Gyermekvédelem	49
11.2. Gyermekvédelmi célok	50
11.3. Gyermekvédelmi feladatok	51
11.4. Kapcsolatok kialakítása és tartása a külső segítő intézményekkel és szervezetekkel.....	51
12. A TANULÁSI KUDARCOKNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMOK ...	52
13. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT, A PREVENCIÓT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK	52
14. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	53
15. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	54
16. Óratervek a nemzetiségi nyelvoktató iskola számára	56
17. AZ 1. OSZTÁLYOSOK FELVÉTELE	61
17.1. Kritériumok.....	61

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

17.1.1. Előnyt élvez a felvételnél.....	61
17.1.2. Munkaformája.....	61
17.1.3. Tanuló átvétele.....	62
18. Magyar nyelv és irodalom	62
19. Matematika	64
20. Történelem és állampolgári ismeretek.....	66
21. Etika / hit- és erkölcstan	70
22. Természettudomány és földrajz.....	73
22.1. Környezetismeret 3-4. évfolyam	73
22.2. Természettudomány 5-6. évfolyam	74
22.3. Biológia 7-8. évfolyam	75
22.4. Fizika 7-8. évfolyam	77
22.5. Kémia 7-8. évfolyam	78
22.6. Földrajz 7-8. évfolyam	79
23. Művészetek	80
23.1. Ének-zene	80
23.2. Dráma és színház	81
23.3. Vizuális kultúra	82
24. Technológia	83
24.1. Digitális kultúra.....	84
24.2. Technika és tervezés.....	85
25. Testnevelés és egészségfejlesztés.....	86
26. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	87
27. ÉRTÉKELÉS, OSZTÁLYOZÁS.....	88
27.1. Alapelvek	88
27.1.1. A nevelőtestület szerepe az értékeléseknél.....	88
27.1.2. Pedagógiai program szerepe.....	89
27.2. Érdemjegyek és osztályzatok.....	89
27.3. A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei	90
27.4. A dolgozatok értékelésének alapelve.....	91
27.5. Az értékelés gyakorisága-rögzítésének határideje a KRÉTÁ-ban	92
27.5. 1. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésének határideje.....	92

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

28.	AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	93
28.1.	Tanulmányok alatti vizsgák	94
29.	AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	96
29.1.	Az iskola helyi értékelési rendszere.....	96
29.2.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	98
30.	AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	99
30.1.	Cél.....	99
30.2.	Feladat.....	99
31.	A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE	100
32.	AZ ISKOLA NYILVÁNOSSÁGI CSATORNÁI	100
32.1.	A szülők tájékoztatásának módjai	101
33.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK EGYÜTTNEVELÉSE	103
33.1.	A tevékenység definíciója.....	103
33.2.	Helyzetelemzés.....	103
33.3.	Célok, feladatok, részfeladatok, a tevékenységet végzők köre.....	104
33.4.	A fejlesztés alapelvei	105
33.5.1.	Diszlexia, diszgráfia.....	105
33.5.2.	Diszkalkulia	107
33.5.3.	Kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar	108
34.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	109
35.	A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI.....	109
36.	Többletkötelezettség.....	111
37.	Az osztályozó vizsga követelményei.....	111
38.	Az intézmény helyi tanterve	111
39.	ZÁRADÉKOK	111

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Az intézmény neve: Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Címe: 8564 Ugod, Petőfi u. 54.

Telefonszáma: 89/353-326

Telephelye: 8563 Homokbödöge, Jókai u. 6. (szünetelő)

8596 Pápakovácsi, Fő u. 20. (művészetoktatás)

Fenntartója: Pápai Tankerületi Központ, 8500 Pápa, Mézeskalács u.2.

Alapadatai, feladatellátása: a hatályos szakmai alapidokumentum szerint

1. AZ UGODI ISKOLA TÖRTÉNETÉBŐL

1748-ban már volt Ugodon katolikus iskola, ami korábban az egykori orvosi rendelő helyén állt.

1711-ben 20 gyermek tanult az iskolában. Az évi tandíj tanulónként 1 Ft volt.

1779-ben az épület romos állapotú. Két szobából állt, amihez egy kis kamra is tartozott.

1779-től 1838-ig tartó időszokról nincsenek adatok.

1838-ban 120 gyermek (70 fiú és 50 lány) tanult a római katolikus iskolában. A tanítás nyelve a magyar.

1843-ban 118 fő a tanulók száma.

Az 1844. évi jelentés szerint „A jobbágyfalvak közül talán csak Ugod az egyetlen falu, hol a szülők télen-nyáron iskolába járatják gyermekeiket.

...Az iskola elég tágas, világos és egészséges helyen fekszik, a Tanítót rendesen fizetik.”

1853-ban 173, 1857-ben 219, 1865-ben 297 fő járt az ugodi iskolába.

Az 1900-as évek elejére a régi iskola nem felelt meg az akkori követelményeknek.

A mai iskola 1909-ben épült a régi temető helyén. A négy tantermes épülethez tanítólakások is tartoztak.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

1934-ben 219 tanulója volt az iskolának (1.o. 44, 2.o. 21, 3.o. és 4.o. 87, 5-6.o. 67 fő)

1948-ban államosították az elemi iskolát.

1961-ben kezdődött a körzetesítés. Előbb Homokbödöge, majd Nagytevel, Bakonykoppány, Bakonyszücs, végül 1974-től Adásztevel került az ugodi körzeti iskolához.

1958-ban hat tanterem épült.

1960-ban két újabb tanteremmel gazdagodott az intézmény. Az építkezés, fejlesztés folytatódott a következő évtizedekben is.

1990-ben előbb Bakonyszücs, majd később Adásztevel hozott létre önálló 8 évfolyamos oktatási intézményt.

2000-ben a nagyteveli, 2001-ben a bakonyszücsi iskola került bezárásra.

2006-2012. februárja között az iskola általános művelődési központként működött, mivel az ugodi művelődési ház szervezetileg hozzá tartozott. Neve ekkor Közös Fenntartású Ugodi ÁMK, majd folytatásként 2007-től Közös Fenntartású Ugodi ÁMK Német Nemzetiségi Általános Iskolája

2007-ben csatlakozott Ugodhoz tagiskolaként Homokbödöge és Adásztevel, az utóbbi község felső tagozatosai átkerültek a székhely intézménybe, Ugodra. Így az ugodi iskola tanulólétszáma 227-re nőtt. (az ezt megelőző években 170-180 fő között mozgott).

2012-ben önálló lett a művelődési ház, valamint lecsatolták a főzőkonyhát az intézményről.

2013. január 1-től az iskola és tagintézményei állami fenntartásúak lettek. Fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KIK, majd KLIK). Közvetlen fenntartója a Pápa Járási Tankerület. (Pápa, Pálos tér 2.), vezetője Egyházi Andrea

2015. szeptember 1-től az Adászteveli Tagintézmény „0 tanulóval működő iskola” státuszt kapott 1 tanéven keresztül.

2015. szeptember 1-től a Homokbödögei Művészeti Alapiskola megszűnt és az Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola részeként működik tovább telephelyével (Pápakovácsi).

2016. július 1-én megszűnt az Adászteveli Tagintézmény

2017. szeptember 1-től az intézmény fenntartója a Pápai Tankerületi Központ, melynek vezetője Egyházi Andrea

2019. szeptember 1-től a Homokbödögei Tagintézmény telephellyé minősült

2023. szeptember 1-től a homokbödögei telephely szünetelő jogviszony besorolást kapott

a. AZ INTÉZMÉNY BŐVÍTÉSE, AZ ÉPÍTKEZÉS FÁZISAI 1958-2012.

Az 1957-es évben Varga Béla igazgató került az iskola élére. Jó szervezőkészséggel rendelkező ember lévén az iskolafejlesztésről alkotott terveit a valóságban is végre tudta hajtani.

A bővítéshez kezdetben az intézménynek saját magának kellett az erőforrásokat előteremteni.

Az induláshoz 58.000 Ft-ot gyűjtöttek össze, a lakosság összefogása példaértékű volt. Követ, tetőfát hordtak, télire tüzelőt adtak. A gyerekek szüleikkel és tanítóikkal együtt vettek részt az építkezésben. Az iskola így mindenki iskolája lett, ami a későbbiekben évekre meghatározta a szülők és a felnövő nemzedék érzelmi viszonyát.

Az 1958/59-es tanévben már tanítottak az új részben, amellyel 6 tanteremmel bővült az épület. Az utcai oldalhoz egy régi tanterem bővítéseként tornaterem, modern bejárat és irodahelyiségek társultak.

1960-ra az iskola a következő képet mutatta: az iskola telkeinek adatai:

- telkek száma: 2
- a telkek összes területe: 11.048 m²
- ebből kert: 1.200 m²
- az osztálytermek ülőhelyeinek száma: 368
- tornaszoba: 1

A körzetesítés folyamata 1957-től

- 1957/58-as tanévtől a dióspusztai iskola
- 1961/62-es tanévtől a homokbödögei iskola
- 1970/71-es tanévtől a nagyteveli iskola
- 1972/73-as tanévtől a bakonykoppányi és bakonyszücsi iskola
- 1975/76-os tanévtől az adászteveli iskola került a székhely intézményhez

Az újabb építkezések már központi finanszírozásból indultak. A végrehajtó szervek kiemelten kezelték az intézmény anyagi szükségleteit.

„A Járási Tanács VB utasítása alapján elkészített körzetesítési terv szerint az Ugodi „Korvin Ottó” Állami Általános Iskola lesz az egyik körzeti központ. „

Mivel a fenti elhatározás nem csupán terv maradt, az iskola bővítése az alábbiak szerint alakult:

- vízöblítéses WC-k építése 1974-ben
- új ebédlő 1977-ben

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- kémia-fizika szaktanterem építése: 1977-ben
- 2 tanterem kialakítása az iskolához legközelebb álló szolgálati lakásból 1981-ben

Mindezek mellett a közművesítés, fűtés modernizálása folyamatos volt. Az iskolai szolgálati lakások az iskolával egy időben kaptak magasabb komfortfokozatot. Új pedagógus lakások is épültek a faluban, különálló épület vagy társasház formában.

A központi fűtés terve 1981-ben készült el. A tervrajzon jól látható az iskola jelenleg is érvényben lévő alaprajza. Ebben a formájában 1977-től áll az épületkomplexum.

2005-ben került átadásra az utcai (Rózsa Ferenc ill. Petőfi) épületek teljeskörű felújítása. A tetőszerkezet teljes cseréje, a falak szigetelése, a nyílászárók cseréje valamint az épületek friss színezése nemcsak szebbé, de komfortosabbá és költséghatékonyabbá tették az iskola fenntartását.

2009-ben ünnepeltük az iskola 100 éves fennállását, melynek emlékére könyvet is adtunk ki „100 éves az ugodi iskola” címmel. Ekkor ünnepeltük német testvériskolánkkal (Herrlingen, majd Blaustein-Herrlingen) fennálló 10 éves kapcsolatunkat is.

2010-ben elkészült az udvari épület teljes felújítása is. Tetőcsere, a falak szigetelése és színezése, az erkély felújítása, az ebédlőnél lévő szaniterek teljes körű felújítása

2011-ben a TIOP 1.1.1 pályázat keretében az iskola és tagintézményei digitális táblákkal, számítógépekkel és egyéb informatikai eszközökkel gazdagodtak.

2012 őszén beüzemelésre került az új fűtésrendszer, mely alapján a fűtés szakaszolva van, 4 kondenzációs kazán látja el az épületek hatékony fűtését.

2019 őszén ünnepélyes keretek között átadták az önkormányzat által felújított iskolát a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében:

„Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című TOP-3.2.1-16-VE1-2017-00017 számú felhívásra benyújtott Ugodi iskola energetikai fejlesztése című projekt). A kültéri nyílászárók ismét kicserélésre kerültek, a falak plusz 10 cm szigetelést és színezést kaptak, a Rózsa Ferenc utcai épület udvar felőli tetőszerkezetére napelemek kerültek, szigetelést kapott a padlás.

a. LÉTSZÁMADATOK

TANÉV	TANULÓK SZÁMA	PEDAGÓGUSOK SZÁMA
1990/91.	376	29
1991/92.	319	23
1992/93.	303	23
1993/94.	279	21
1994/95.	247	21
1995/96.	212	19

**Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola Pedagógiai Programja**

1996/97.	203	20
1997/98.	190	18
1998/99.	186	19
1999/2000.	178	18
2000/01.	191	18
2001/02.	231	18
2002/03.	238	18
2003/04.	248	18
2004/05.	217	19
2005/06.	215	18
2006/07.	205	17
2007/08. tagiskolákkal	227 (303)	20 (32)
2008/09.	202 (286)	20 (31)
2009/10.	199 (270)	20 (30)
2010/11.	186 (254)	16 (26)
2011/12.	178 (244)	16 (26)
2012/13.	179 (241)	18 (28)
2013/14.	168 (226)	17 (28)
2014/15.	160 (208)	18 (25)
2015/16.	162 (198)	21 (25)
2016/17.	159 (187)	19 (23)
2017/18.	154 (183)	20 (23)
2018/19.	150 (178)	21 (25)
2019/20.	147 (173)	22 (26)
2020/21.	145 (173)	20 (24)
2021/22.	151 (178)	21 (24)
2022/23.	145 (164)	20 (22)
2023/24.	149	19

**Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola Pedagógiai Programja**

b. ISKOLÁNK IGAZGATÓI (UGOD)

ÉV	IGAZGATÓ NEVE
1711	Simon József
1748	Ladovics István
1779	Hubenay Ignác
1843	Vellner Márton
1909-ig	Hajdu Lajos
1909-től	Simon Gyula
1916-1956.	Mayer József
1957-1990.	Varga Béla
1990-2006.	Kovács Ernő
2006-tól	Csuka Gabriella
2007-től 2015.09.01-ig az Adászteveli tagintézmény vezetője, majd a tagintézmény megszűnt	Horváth Kornélia
2007-től 2013.szeptemberig a Homokbödögei tagintézmény vezetője	Széllné Simon Zsuzsanna
2013/14. tanévtől a Homokbödögei Tagintézmény vezetője	Nagyné Toricska Anita
2019/2020. tanévtől a homokbödögei telephely vezetői teendőit ellátja 2020. augusztus 31-ig, onnantól az AMI-s intézményvezető-helyettes, Bors Éva látja el a feladatot	Nagyné Toricska Anita
2023. szeptember 1-től a homokbödögei telephelyen nevelés-oktatás nem folyik	-----

2. NEVELÉSI PROGRAM

**2.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI
ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI**

2.1.1. Az anyaintézmény és telephely ars poeticája

Az Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nyolc évfolyamos alapfokú német nemzetiségi nyelvoktató intézmény művészetoktatással. Az intézményt demokratikus nyugodt légkör jellemzi. Nevelőtestülete a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekszerető pedagógusok közössége. Nevelő-oktató munkája során legfontosabb elve a tanulásra fogékony, új információk befogadására érzékeny, művelt, olvasott gyermekek nevelése.

Különleges és egyedi minőségét jellemzi:

- A szülői, társadalmi és a magasabb iskolafok igényeinek megfelelően képzett, alkalmazható tudással rendelkező tanulókat képez.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Tanulói az integrált nevelés hatására képesek legyenek elfogadni, tolerálni a másságot.
- Harmonikus, sokoldalú személyiségfejlesztéssel segíti tanulói társadalmi beilleszkedését, kiegyensúlyozott felnőtté válását.
- A lemorzsolódás csökkentése érdekében nevel és oktat.
- Képesség kibontakoztató felkészítést szervez az érintetteknek és osztályaiknak megkülönböztetés, szegregáció nélkül, inkluzív nevelés-oktatással.

Kazinczy: „Jót s jól” ebben áll a nagy titok!”

2.2. ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLOK

Iskolánk szerkezetéből, képzési idejéből, vállalt feladataiból adódóan alapképzést nyújtó, általánosan képző és nyelvoktató német nemzetiségi nyolc évfolyamos általános iskola.

2.2.1. Pedagógiai alapelvek

Alapvető feladatunknak tekintjük:

- A tankötelezettség teljesítését.
- A személyiség sokoldalú fejlesztését.
- A tanuló személyiségének tiszteletben tartását.
- Az egyéni képességek és készségek kibontakoztatását.
- Anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztését.
- Mentális képességek fejlesztését.
- Szocializációs képességek fejlesztését.
- A testi egészség megőrzésének, fizikális adottságnak, életkornak megfelelő fejlesztését.
- Esélyegyenlőség biztosítása a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek részére
- Az informatikai ismeretek fejlesztését.
- Differenciált tanulásszervezést.
- Egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítását.
- A hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, a magatartási és beilleszkedési zavarok megszüntetését integrált osztályok kialakításával.
- A tehetségfejlesztést, képességkibontakoztatást.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megoldását, kiemelt figyelmet fordítva a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésére.
- Iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat, másság elfogadása;

- alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének;
- kiemelt figyelmet fordítunk a különböző kultúrák iránti nyitottságra;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: a komplexitás elve, azaz annak állandó figyelembevétele, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát;
- minden iskolai tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a gyermekek szeretete hatja át;
- iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása;
- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét, differenciált tanulásszervezés;
- az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjait, valamint a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és kompetenciákat: a szövegértési – szövegalkotási, matematikai – logikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya-építési, idegen nyelvi, valamint az infokommunikációs technológiákat;
- a kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez;
- iskolánk segíti a világban való eligazodást az idegen nyelvek oktatásával;
- az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai fejlődéssel
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a teljesítményorientált beállítódást, az önálló tanulás képességét;
- a nevelési - oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk;
- a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztését az ember és társadalom műveltségi blokk mindhárom aspektusa szolgálja: a történelem, az emberismeret és a társadalomismeret

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- megalapozzuk a konstruktív életvezetést, az egyéni életpálya-építést és egészséges életmód készségét;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irányt és pályát;
- a kommunikációs- és viselkedéskultúra elsajátításával alakítjuk a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét;
- alapvető értékek tekintetében a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét;
- a NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését: a magyar nyelv és irodalom; a német nemzetiségi nyelv és irodalom; a matematika; az ember és társadalom; ember a természetben; földünk – környezetünk; a művészetek; az informatika; az életviteli és gyakorlati ismeretek; a testnevelés és sport;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez

2.2.2. Az iskola legfontosabb céljai

- Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.
- Fontos cél, hogy az iskolába lépő kisgyermekben óvja és fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot
- Az alapozó időszak kezdetén a pedagógus vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe; tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt
- az iskola adjon teret a gyermek játék és mozgás iránti vágyának;
- az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését;
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen,
- alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen;
- társas kapcsolataikat hassa át az egymás iránti tisztelet, fogadják el a szabályokat és megállapodásokat, alkalmazzák a kulturált együttélés normáit, tudjanak együttműködni másokkal;
- szeressék és óvják természeti környezetüket;
- az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása;
- a német nemzetiséghez való tartozás, az identitástudat felébresztése
- a környező német ajkú falvak hagyományainak gyűjtése, feldolgozása
- a drámajáték fontosságának kiemelése (Dramenfestival)
- a németországi testvériskolai kapcsolat aktív ápolása (Blaustein-Herrlingen)

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ünnepkörök feldolgozása gyűjtés alapján németül
- jó kapcsolattartás beiskolázási körzetünk nemzetiségi önkormányzataival (német)
- mélyrehatóan alapozzuk meg az alapkészségek elsajátítását;
A tanterv alapkövetelményeit szem előtt tartva mindenkor figyelmet kell fordítani a tanulási problémákkal küzdők felzárkóztatására, ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni az átlagosnál jobb képességű tanulók tehetséggondozását sem.
Az önálló ismeretszerzés képességének birtokában nagyobb esélyt adunk tanulóinknak, hogy bármely iskolaszakaszba lépve, vagy másik iskolaszervezetben is eredményesen haladhassanak tovább.
- A nevelés-oktatás második szakaszának fontos célja, hogy a pedagógusok folytassák az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaiilag elkülöníthető periódusra tagolódik;
- vegye figyelembe, hogy a 10 -12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz;
- vegye figyelembe, hogy 12 – 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- az alapkészségek kimunkálása (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) és differenciált fejlesztése;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását;
- a tanítási – tanulási folyamat strukturált tudást közvetítsen: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakításával;
- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat- és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történelmi, társadalmi, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze; a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- a pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon a „tanulás tanulása” és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon,
- az informatika alkalmazása és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapműveltség kialakításához;
- személyiségében legyen: humánus, erkölcsös, fegyelmezett, kötelességtudó, nyitott, kreatív;
- alakítsa ki a saját hatékony tanulási stratégiáját, célszerűen alkalmazza a tanulási módszereket.

Az eltérő képességeket, érdeklődést is figyelembe véve továbbra is kiemelten kell foglalkozni a középfokú beiskolázással, a pályaorientációval.

Egész nevelői munkánk központjában a személyiség komplex, sokoldalú fejlesztésének, az egyéni képességek, és adottságok figyelembevételének kell állnia.

Nevelői munkánkban erősíteni kell a gyermek centrikusságot. Minden egyes gyermeknek éreznie kell, hogy érte vagyunk, az iskolában, érdekükben történik minden.

Továbbra is törekednünk kell a nyílt, befogadásra kész, a másságot toleráló, az eltérő véleményekben a kompromisszumot kereső demokratikus személyiség fejlesztésére.

Ebben nekünk nevelőknek kell pozitív magatartásmintát mutatni.

A képzési időszak alapozó szakaszát kihasználva el kell érni, hogy a tanulók az alapkészségek tekintetében, az anyanyelvi kommunikációs képesség, a matematika terén szilárd ismereteket szerezzenek, melynek birtokában képesek lesznek az önálló gondolkodásra, az önálló ismeretelsajátításra. El kell érni, hogy *az alapozó szakaszból minden tanuló úgy lépjen tovább, hogy tud olvasni, írni, beszélni, készség szinten dolgozni a számtani alapműveletekkel.*

Az alapképességek fejlesztésében változatos, egyéni adottságokhoz igazodó módszerkombinációk alkalmazásával biztosítani kell a tényleges átjárhatóságot. Meg kell szüntetni a tanulók módszer- és tankönyvfüggőségét. A tanulótól törvényesen csak az kérhető számon, hogy a követelményeket tudja-e teljesíteni, az semmiképpen sem, hogy milyen módszerekkel, milyen ismeretközvetítők és hordozók segítségével. *Természetesen ez nem sértheti a nevelők törvényben biztosított módszerek és tankönyvek megválasztására vonatkozó szabadságát.*

Felsőbb évfolyamokon - 7-8. évfolyam - minden szaktárgynak fel kell vállalni a tantárgy keretében megvalósítható képességfejlesztést. A tanterv követelményeihez igazodva, *törekedni kell az integrációs lehetőségek minél jobb kihasználására.*

A követelményszintek magukban hordozzák azt a lehetőséget, hogy mennyiségileg kevesebb ismeretet sajátítsanak el a tanulók, de azt oly módon tegyék, hogy ismereteik mélysége ne igényelje, hogy valamit újratanuljanak, hisz erre nem is lesz lehetőségük. Ennek csak úgy tudnak megfelelni, ha a verbálisan elsajátított lexikális ismeretek helyett az alkalmazható ismeretek megszerzésére törekszenek. Az ismeretek alkalmazási készségének kialakítását az alapozó szakasz után a felsőbb évfolyamokon előtérbe kell helyezni.

A személyiség szocializációs képességének fejlesztésében minden tantárgyat tanító nevelőnek részt kell vennie. Kiemelt szerepe van az ének, rajz, testnevelés tantárgyaknak, és meghatározó az osztályfőnöki munka. Ezeken a területeken a szocializációs

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

képességfejlesztés átfogja a tantárgyi struktúrákat, integrációs szerepet tölt be. Nagyobb támogatást kell adni, hogy a tantárgyak keretében jobban kibontakozhasson a tanulók eltérő egyénisége, érdeklődési köre, sajátos egyéni arculata, egészen addig, amíg a közösség tolerálni tudja kölcsönösségi alapon. Átértékelésre szorul az osztályfőnöki szerepkör. Ehhez hasonló együttműködési formák, problémamegoldó módozatokat kell kialakítani az osztályfőnöknek az osztályában tanító nevelőtársaival is. Ez szintén lehet egyéni beszélgetés, kiscsoportos megbeszélés vagy az osztályban tanítók egészére kiterjedő tanácskozás. Ebben a körben át kell alakulni az osztályfőnöki munkaközösség-vezetői koordinációs tevékenységnek is.

A társadalom polarizációjával párhuzamosan jelennek meg egy-egy osztályközösségben a magatartási zavarok, beilleszkedési problémák és tanulási nehézségek, egyéb pszichés magatartásszabályozási zavarok. Ezeket a nevelés hatékonyságát jelentősen befolyásoló eltéréseket *egyéni* vagy *kis csoportban* lehet terápiásan kezelni.

Sok esetben maga az *intimitás, a négy szemközti partnerszintű, őszinte, feltáró jellegű beszélgetés a megoldáshoz vezető kulcs*. Az osztályfőnök, a szaktanárok, a gyermekvédelmi felelős összehangolt, tudatos nevelő munkájának lehet eredménye ezeknek a problémáknak a fokozatos felszámolása. A szerencsére-iskolánkban- csak szűk körben, de igen változó területeken jelentkező – szociális, szomatikus, mentális, pszichés- problémák megoldása csak a megfelelő szakmaiság biztosításával lehetséges – családgyógyász, orvos, pszichológus -. A *koordinációs szerepet az osztályfőnöknek kell vállalni*. A szakirányú kapcsolat kiépítésében a *gyermekvédelmi felelős és a szabadidő szervező* járhat el eredményesen.

Nem lehet ezeknek a problémáknak a kezelését, megoldását elhárító módon kezelni.

Hibás az a megközelítés, hogy azért van a pszichológus, a gyógypedagógus, a nevelési tanácsadó, családgyógyász, stb., hogy megoldja ezeket a speciális feladatokat. Azért vannak, hogy segítsenek megoldani, nekünk.

Az úgynevezett frontális, minden osztályfőnökre kiterjedő munkaközösségi megbeszéléseket fel kell váltania az egy-egy konkrét probléma megoldására irányuló megbeszéléseknek, ahol mindig azok részvétele szükséges, akik az osztályban érintettek. Itt kell lehetőséget teremteni arra, hogy minden komolyabb problémát " kibeszélhessenek " az érintett nevelők, megtalálják a probléma megoldásához vezető utat.

Az osztályfőnököknek mindenkor együtt kell működni az iskola gyermekvédelmi felelősével, a szükséges támogatást meg kell adni az az iskolára háruló feladatok megoldásához. A gyermekvédelmi felelős rendelkezzen naprakész, pontos kimutatásokkal, a szociális problémákkal küzdő, hátrányos helyzetű, potenciálisan illetve ténylegesen veszélyeztetett helyzetű tanulókról. Ez csak úgy lehetséges, ha az osztályfőnökök maximálisan partnerek ebben a szerteágazó, felelősségteljes tevékenységben. Nagyon fontos a gyermekvédelmi felelős kapcsolatteremtő, irányító, közvetítő és terápiás szerepe is az osztályfőnök és a megfelelő szakemberek, intézmények között. Külön figyelmet kell fordítani a szenvedélybetegségek, illetve ezek megelőzésére, kimutatására, koordinálására, regisztrációjára is.

Az iskola járuljon hozzá a szocializációs képességek fejlesztéséhez.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A mindenkori életkori sajátosságokat figyelembe véve készítse fel a tanulókat a konfliktushelyzetek kezelésére, feloldására, megkönnyítve ezzel beilleszkedésüket a gyorsan változó társadalmi közegbe.

A történelem tantárgy keretében lehetőséget kell biztosítani a bevezetőben is említett identitásbeli problémák kezelésére, esetleges megoldására. Ezen túl kapjon kiemelt szerepet, történelmünk, nemzeti múltunk, a lakóhely történelmének megismerése, kulturális örökségeinek ápolása, megőrzése.

A természetismeret keretében kerüljön előtérbe a korábban említett ökológiai problémák, veszélyek felismertetése, a problémák megelőzésének tudatosítása. A civilizáció fejlődésével, a fejlődés egyre gyorsabbá válásával, reális esélye van egy ökológiai katasztrófa bekövetkezésének. Ennek megelőzésére, az igen kényes ökológiai egyensúly fenntartására alapvetően meg kell változtatni a szemléletet, viselkedést és magatartást.

Fontos problémává vált az egész társadalom, ezen belül kiemelten az ifjúság egészségi állapota. Ebben a kérdésben a megelőzés feladata kiemelt.

A testnevelés tantárgy keretében sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni az egészség megőrzését szolgáló tömeges, a szabadban rendszeresen végzett mozgásos tevékenységre, figyelem bevéve a tanulók eltérő érdeklődési körét is, oly módon, hogy már az iskolában is, de az iskolarendszertől kikerülve is váljék belső igénnyé a mindennapos mozgásos tevékenységre való törekvés. Kiemelten kell foglalkozni azokkal a tevékenységekkel, amelyek a tanulók körében nagy népszerűségnek örvendnek, pl. *kirándulások, túrák, kerékpározás stb.* Sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a testneveléshez, sporthoz, sportjátékhoz kapcsolódó higiénés gyakorlatra is. *Az egészséges életmód életkornak megfelelő alakítása tantárgy független nevelési feladat, mely minden nevelőnek közös feladata.* A tantárgy specifikus feladatoknál felértékelődhet a szaktárgy felelőseinek fokozott felelőssége. Az osztályfőnököknek e nevelési terület esetében is vállalni kell a koordinációs tevékenységet.

A 21. század elején tudomásul kell venni a technikai, technológiai robbanást, amely elsősorban az információs technika területén érezteti hatását. Az infokommunikációs eszközök mindennapos használatú tárgyainkká váltak. Így azon túl, hogy ezeknek kezelésére megtanítjuk tanulóinkat, humanizálni is kell ezt a technikát. El kell érni, hogy a felnövekvő nemzedék értelmesen tudja azt saját szolgálatába állítani.

Ki kell mondanunk, hogy a számítógépek elterjedéséhez kapcsolódó problémáink zöme nem is technikai jellegű, hanem sokkal inkább az általános személyiségfejlesztés problémája.

Célunk azonban, hogy nevelőink az interaktív táblák adta új lehetőségeket napi szinten alkalmazva hasznosítsák, digitális tananyagokat építsenek be a tanórákba, hasznos linkeket, oktatófilmeket ajánljanak.

Kiemelten kell kezelni: a személyiség zavarok egyre gyakoribb kialakulását –önbizalom hiány vagy túltengés, a realitásoktól való elszakadás, a kilátástalanság, reményvesztettség, a mindent feladás, az élet tagadása, torzult magatartási, viselkedési gyakorlat, a szexualitás kérdéskörének eldurvulása, elsekélyesedése, társas kapcsolatok kiüresedése, eldurvulása, alapvető kommunikációs deficit megjelenése.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Fontos dolog az *erkölcsi, etikai nevelést* e problémakörhöz kapcsolni. Ehhez a felnövekvő nemzedék tudatformálása nemcsak szakmabeli kötelesség, mert ez társadalmi, nemzeti probléma, így az egész társadalom felelőssége, nemzet kérdése is. Az elektronikus sajtó, az internetes ismeretek az egész személyiség fejlődésére kihatnak. Jelentős mértékben befolyásolja a mentális, a kommunikációs, szocializációs képességek fejlesztését, az egészséges életmód alakítását, a testi-lelki egyensúly harmóniáját.

2.3. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai feladatai

Feladatok a nevelés-oktatás első szakaszára (1 – 4. évfolyam):

- ☐ a pedagógiai munka középpontjában **a személyre szóló fejlesztés** törekvése álljon;
- ☐ **a tanítás** nem más, mint **a tanulók tanulásának szervezése**: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése, ezért, a tanulásszervezés meghatározó szempontja **a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása** legyen;
- ☐ alapozzuk meg **a tanuláshoz való pozitív viszonyt** (attitűd);
- ☐ a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített **motivációval** fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsa elő érzelmvilágának gazdagodását;
- ☐ alapozza meg **a tanulási szokásokat és módszereket**;
- ☐ támogassa **az egyéni képességek kibontakozását**;
- ☐ az oktatási folyamatban alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit;
- ☐ a tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó **differenciálás** a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- ☐ működjön közre **a tanulási nehézségekkel való megküzdés** folyamatában;
- ☐ törődjön azoknak **a hátrányoknak a csökkentésével**, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- ☐ tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- ☐ erősítse meg a **konstruktív magatartásformákat**, szokásokat;
- ☐ a gyermek **jellemét formálva szolgálja a személyiség érését**;

Feladatok a nevelés-oktatás második szakaszára (5 – 8. évfolyam):

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ☐ fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek **a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek;**
- ☐ az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben **fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját;**
- ☐ tisztázni **az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát,** és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;
- ☐ fordítson figyelmet **az emberiség közös problémáinak** bemutatására, tudjon „globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni”;
- ☐ **felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét;**
- ☐ a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása;
- ☐ a tanulók **kapjanak folyamatos visszajelzést** a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről;

2.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai (1–8.évfolyam)

- ☐ fokozatosan **átvezetjük a gyermeket** az óvoda játékközpontú cselekvéseiből **az iskolai tanulás tevékenységeibe;**
- ☐ **mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,** megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- ☐ a **mozgásigény kielégítésével,** a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a **koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;**
- ☐ az **önismeret** alakításával, a **fejlesztő értékelés és önértékelés** képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- ☐ a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: **az életkori jellemzők figyelembevétele;** az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- ☐ a **napközi otthonos nevelés és oktatás** egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ☐ a képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezése integrált felkészítésként is, ha a **közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés a halmozottan hátrányos helyzetű** és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg;
- ☐ a **kreativitás fejlesztése**; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- ☐ a személyiség **erkölcsi arculatának** értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- ☐ a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a **mindennapi életvitellel összefüggő** praktikus ismeretek nyújtásával;
- ☐ a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a **mentális képességek** célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- ☐ az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a **kreativitás fejlesztése**, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés;
- ☐ fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a **tanulásszervezési módokat**;
- ☐ növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre;
- ☐ tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a **tudás öröméhez**, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;
- ☐ az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kíváncsatos összhangjának felismertetésével; az ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő **praktikus tudás nyújtásával** a szocializációs folyamatokat segíti elő;
- ☐ a tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntéskéességüket szervezett gyakorlatokban és **spontán élethelyzetekben is érvényesítik**;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ☐ az iskolában folyó nevelő – oktató munka **mérési, ellenőrzési, értékelési** és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket;
- ☐ alkalmazzuk a tanuló-megismerési technikákat, módszereket és eszközöket;
- ☐ az elemi szocializáció eredményeire építve beavatjuk tanulóinkat a társadalmi szocializáció folyamatába;
- ☐ Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását lehetőség szerint a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani

3. INKLUZÍV NEVELÉS, ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

- ☐ Biztosítjuk az esélyegyenlőséget iskolánk minden tanulója számára.
- ☐ Sajátos nevelési igényű tanulóinkkal megismertetjük korlátaikat, azok kompenzáciási lehetőségeit.
- ☐ Együttnevelés során a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció.
- ☐ Elsajátíttatjuk adottságaikhoz képest a lehető legmagasabb szinten a tananyagot.
- ☐ Fejlesztjük tanulóink azon képességeit, melyekkel csökkentjük hátrányaikat, elősegítjük a társadalomba való majdani beilleszkedésüket.
- ☐ Elfogadtatjuk egészséges tanulóinkkal a másságot.

3.1. Feladataink:

- ☐ Elfogadó iskolai légkör megteremtése.
- ☐ A tanuláshoz és a mindennapi élethez szükséges speciális ismeretanyag (speciális technikák és eszközök használata stb.) és készségfejlesztés biztosítása.
- ☐ Reális énképpel rendelkező, kiegyensúlyozott személyiség alapozása.
- ☐ Az integráltan nevelt tanulók számára fejlesztő foglalkozások, egyéni korrepetálások biztosítása a törvény által szabályozott szakértői vélemény alapján.
- ☐ A pedagógusok önképzése, olyan továbbképzéseken való részvétele, melyek a sajátos nevelési igényű tanulók foglalkoztatására készítene fel.
- ☐ A fejlesztéshez speciális szakemberek segítségének igénybevétele.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

3.2. Módszereink, eszközeink:

- ☐ Minden iskolánkba járó tanulót és szülőiket tájékoztatjuk a nálunk folyó integrált nevelés lényegéről.
  - ☐ A különleges gondozást igénylő tanulókról a szakemberek segítségével státuszfelmérést készítünk, mely alapját képezi az egyéni fejlesztési terveknek. A fejlesztési terv tartalmazza a tanuló számára elsajátítandó tananyagot, a vele való foglalkozás módját, a haladás ütemét, az adott évben elérendő követelményeket, a speciális fejlesztés módját.
  - ☐ A sajátos nevelési igényű tanulók felvétele a mindenkori személyi és tárgyi feltételek függvényében történik.
  - ☐ A különleges gondozást igénylő tanulók számára a fejlesztésükhöz szükséges taneszközöket használjuk.
  - ☐ Egyéni korrepetálásokon, fejlesztő foglalkozásokon biztosítjuk a tananyag elsajátíttatását.
  - ☐ A védőnő és a háziorvos látja el a tanulókkal kapcsolatos egészségügyi teendőket.
  - ☐ Az iskolai és az osztályközösség által szervezett rendezvényeken egészséges társaikkal együtt vesznek részt az integrált tanulók.
  - ☐ Az osztályfőnökök megszervezik a sajátos nevelési igényű tanulók számára osztálytársaik közvetlen segítségnyújtását.
  - ☐ A mindennapi gyakorlati élethez szükséges technikák tanításával fokozott önállóságra neveljük diákjainkat.
- Oktató-nevelő munkánkba beépült a különböző kompetenciaterületek fejlesztése a tantárgyakon belül.

4. TANÓRÁN KÍVÜLI MUNKAFORMÁK

- ☐ **Szakkörök:** tehetséggondozás szinterei. Éves programterv alapján működnek. Az előzetesen felmért szülői-tanulói igények figyelembe vételével.

Formáik: - a tanulók számára ingyenes

- képesség kibontakoztató foglalkozások a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók inkluzív nevelése-oktatása
- tehetséggondozó foglalkozások tanulói-szülői nyilatkozat alapján reál és/vagy humán témakörökben

- ☐ Esetenként középiskolai előkészítő foglalkozások: 8. osztályos gyerekek igénye alapján, kompetenciaalapú szakkörök (szövegértés, matematika)

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- **Napközi otthon:** A szülők nyilatkozata alapján (melyre rendszerint a megelőző tanév májusában kerül sor) indítjuk a napközi otthonos foglalkozásokat. Első - nyolcadik évfolyamon 16 óráig kötelezően ajánlott jelleggel a magas tanulói óraszámok és egyéb elfoglaltságok skálája is ezt támasztja alá
- **Művészetoktatás:** néptánc valamint környezet-és kézműves kultúra tanszakon, három helyszínen (Ugod és Pápakovácsi telephely)
- **Diáksporthör:** Iskolánk valamennyi tanulója alanyi jogon tagja a DSE-nek, mely a testnevelés órákon kívül biztosít lehetőséget a testedzésre, a diáksporthörök versenyeztetésére, felkészítésükre. A kötelező heti öt órás testnevelésből 2 óra kiváltható délutáni sporttal, edzéssel, német néptánc (alsó tagozat) illetve tánc és mozgás (felső tagozat)
- **Diákönkormányzat:** A diákönkormányzat éves tervében rögzíti programját, amit a DÖK munkáját segítő nevelő és a DÖK vezetősége állít össze

Céljuk:

- a közösségi tevékenység erősítése
- a közösségi nevelés,
- a közéletiségre nevelés,
- a tanulók szórakoztatása.

□ **Iskolai könyvtár:** szolgálja tanítványaink ismeretbővítését, önképzését, hasznos időtöltését. Kötelező olvasmányok könyv, videokazetta, audiovizuális eszközök. (külön SZMSZ-e van, mely része a Pedagógiai Programnak)

Nevelési-oktatási céljaink sikerét abban mérhetjük le, ha iskolánk végzős diákjai

- minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés és oktatás kerettanterveiben meghatározott követelményeknek
- rendelkeznek olyan kompetenciákkal, képességekkel és készségekkel, melyek képessé teszik őket középfokú intézményekben való továbbtanulásra
- motiváltak és motiválhatók az elsajátítandó ismeretek, jártasságok iránt
- ismerik és követik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségi léthez szükséges viselkedésformákat
- elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjüket illetően

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat az alábbi négy területre bonthatjuk:

- a.) az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
  - b.) segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
  - c.) egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
  - d.) a szakmai képzés alapozása (speciális kompetencia)
-
- 1) A tanulók erkölcsi nevelése: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása
  - 2) A tanulók értelmi nevelése: Az értelmi képességek, az önálló ismeretszerzéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
  - 3) A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése: Az emberi együttélés szabályainak elfogadása, a közösségi és társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása
  - 4) A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése: Az élő és élettelen környezetre, a közösségekre irányuló érzelmek kialakítása
  - 5) A tanulók akarat nevelése: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása
  - 6) A tanulók nemzeti nevelése: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeink tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet értékének felébresztése.
  - 7) A tanulók állampolgári nevelése: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Az igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.
  - 8) A tanulók egészséges életmódra nevelése: A testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása

6. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Egészségnevelés

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az **egészségmegőrzés fő célja**, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel.

Az egészségmegőrzés a mindennapi élet része kell, hogy legyen. Az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtanunk. A harmonikus személyiségektől elválaszthatatlan a konfliktusok kezelésében való jártasság.

Lehetőség szerint elsősegély nyújtási ismeretek elsajátítása szakköri illetve osztályfőnöki óra keretein belül.

Az iskolai egészségnevelés összefügg a nevelői magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével. Az iskolavezetésnek, a pedagógusoknak folyamatosan ellenőrizniük kell:

- Gondoskodunk – e az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről?
- Megfelelően tájékozódik – e az iskola a tanulók tanulást is befolyásoló egészségi állapotáról? Megjelennek – e az ezzel kapcsolatos feladatok az iskolai dokumentumokban, illetve a tényleges oktató – nevelő munkában?
- Megfelel – e az osztálytermek berendezése az egészségügyi szempontoknak. Igazodik – e az asztalok székek mérete az egyes tanulók testmagasságához? Megfelelő – e a világítás? Figyelnek – e a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására? Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi – e minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar, stb.) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást? Ügyelnek – e arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a gyermekek szemének és gerincének

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

terhelésében? Ügyelnek – e arra, hogy az iskolatáska súlya ne haladja meg az optimális mértéket?

- A napi munkarend, az órarend tervezésénél az iskola gondoskodik – e a mozgásigény kielégítéséről. Beépítik – e a tanórán belüli mozgáslehetőségeket?

6.1. Az egészségnevelés célja

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása.

6.2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- a szexuális fejlődés területén
- szemlélet-formálás,

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- helyes értékrend kialakítása,
- felvilágosító munka,
- megelőzés,
- egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyában megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit, építse be azt a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, testnevelés tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek is segíthetik az egészségnevelést.

Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

6.3. Az egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

Az első-negyedik évfolyamon

- a heti öt kötelező testnevelésóra, (ebből egy óra német néptánc kötelezően választható)
- a többi tanítási napon pedig a játékos, egészségfejlesztő testmozgás, tánc.

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon

- a heti öt kötelező testnevelésóra (az öt órából egy óra tánc és mozgás kötelezően választható),
- az iskolai sportkör különféle sportágakban szervezett foglalkozásai,
- a tömegsport foglalkozások, melyek tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak.
- A napközi otthonban játékos, egészségfejlesztő testmozgás

Bármely évfolyamon

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap
- Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok. Komoly szervezést, felkészülést igényelnek.
- Sport rendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Az osztályfőnöki óra:

- egészségnevelés DADA – program, mentálhigiénés programok
- személyi higiéné
- életmód és táplálkozás – védőnői előadás
- pályaalakmassági vizsgálat – iskolaorvos, védőnő
- szexuális felvilágosítás – védőnői előadás

Biológia:

- Az emberi test felépítése és működése, egészséges táplálkozás
- Környezetszennyezés hatása az élővilágra

Technika:

- Egészséges táplálkozás
- Korszerű ételek
- Életmód és veszélyes anyagok – elemgyűjtés, papírgyűjtés

Kémia:

A környezet hatása az élővilágra

Testnevelés:

- Fizikai erőnlét fejlesztése
- Alap-mozgáskultúra fejlesztése

6.4. Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:

szakkörök (túra); minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre; minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik- nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan; részvétel Az „Egy nap az egészségért” versenyen, és a Fenntarthatósági témahétén április hónapban 1-8. osztályban

6.5. Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:

- félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

Az egészségnevelés támogatói iskolánkban:

- gyermekorvos, védőnő
- rendőrség
- osztályfőnökök
- szaktanárok

Az egészségmegőrzés szorgalmazása, átfogó összefogást igénylő tevékenység. Hatékonyságra akkor számíthatunk, ha folyamatos, következetes, egyeztetett elveken alapul a család és a nevelési intézményen belül tevékenykedők között.

Az iskolán belül az egészségmegőrzési-nevelési folyamat hatékonyságát segíti az iskola eü. szolgálat, **két tagja az iskolaorvos és a védőnő.**

Az iskolaorvos, (házi orvos) iskolán belüli fő tevékenysége:

- kampányoltások során az orvosi felelősséget igénylő feladatok
- egészségi állapot romlásra utaló tünetek korai felismerése (másodlagos prevenció)
- kiszűrt tanulók szakorvoshoz utalása, gondozásuknak irányítása

Az egészségnevelés szempontjából a szolgálat fő pillére a védőnő:

- aki tervezi, szervezi, koordinálja az isk. eü. tevékenységet
- szorosan együttműködik az iskolaorvossal, pedagógusokkal, szülőkkel
- munkája során információkat gyűjt az iskolaközösség helyzetéről, szűrővizsgálatai során a tanulók eü. állapotáról, az adatokat dokumentálja, meghatározza a

szükségleteknek megfelelő célokat, kiválasztja a célok eléréséhez szükséges eszközöket

· Egészségügyi ismeretei, gyakorlatias szaktudásával, tapasztalataival fokozhatja az egészségnevelés erejét, hatékonyságát, segíti a pedagógusok munkáját a következő területeken:

- 1-4. évfolyamon: napirend, személyi higiénia,
- 5. évfolyamon: kiemelten az egészséges táplálkozás
- 6. évfolyamon: a serdülőkori változások, védőoltások jelentősége
- 7-8. évfolyamon: serdülőkor problémái, reprodukciós egészségvédelmi ismeretek, szennedélybetegségek megelőzése, családi életre nevelés

A felsoroltaktól eltérő esetekben az osztályfőnökök kéri a konkrét tanórai tanácsadást, tájékoztatást egy-egy felmerülő problémában.

Az egészségnevelés színterei a védőnő számára: a kiscsoportokban zajló védőnői szűrés során egyéni gondozás az önálló védőnői tanácsadásán berendelés és önkéntes megjelenéskor, higiéniai szűrés során, védőoltások idején, egészségnevelési órákon ahol a tanulók aktív részesei a folyamatnak, a mondanivaló életszerű gyakorlati példákkal illusztrált.

6.6. A drogrevenció

A tiltott szerek fogyasztása környékünkön szerencsére nem terjedt el (ismereteink szerint). Ennek ellenére fontosnak tartjuk, hogy a drogokkal kapcsolatos ismereteket felmérjük, illetve fejlesszük. A nyíltabban beszélő fiatalokra megerősítő és kompetencianövelő módszerekkel kell hatni, a negatív hangadókra inkább információ átadó és ártalomcsökkentő módon, a visszafogottabb, gátlásosabb gyerekekre fejlesztő, támogató, státuszteremtő hatást kell gyakorolni. Az elsődleges drogrevenció lényege, hogy a nem drogozó fiatalokat megtartsuk ebben az állapotban.

Legfőbb célunk tanulóinkat olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott benső értéké vált normakultúrával felruházni, amelynek segítségével egyértelműen elhárítják a személyiségük integritását veszélyeztető szerek használatát, valamint a társadalmi normákhoz igazodó, életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő szabadidős elfoglaltságok nyújtása.

A drogrevenció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie, és kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe. Pedagógusainknak tisztában kell lenniük a legális, illegális drogok fogyasztása

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

mögött meghúzódó okokkal. Közre kell működniük a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Tudniuk kell, mi a teendőjük, kompetenciájuk, ha szembesülnek a kábítószeres problémájával.

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában, megfelelő előkészítés és információ-átadás után részvételükkel tudják támogatni az iskola programjait.

A drogreprenció lehetséges színterei:

Iskolai programok

Tanórai foglalkozások: szaktárgyi órák témafeldolgozása, osztályfőnöki órák

- Tanórán kívüli foglalkozások
- Délutáni szabadidős foglalkozások, sportprogramok, számítógépterem-használat, vetélkedők, versenyek, játékos programok, témával kapcsolatos filmvetítések
- Szülői értekezletek

Iskolán kívüli rendezvények

Drogreprenció rendezvények, továbbképzések, kirándulások, túrák, sportprogramok, erdei iskola, tábor.

A drogreprenció lehetséges programformái: filmvetítés, szakkörök, egészségügyi szervek, gyermekjóléti szolgálatok munkatársai által vezetett szervezett programok, kiscsoportos beszélgetések, sportprogramok, túrák, kirándulások...

Az egészségneveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok

- Védőnői ügyelet biztosítása;
- Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, vérnyomás ellenőrzése)
- Egészségügyi felvilágosító előadások;
- Osztálykirándulások, táborok, erdei iskola,
- A külső programokhoz kötődően baleset-megelőzési felvilágosító előadások;
- Évente egy-kettő sportnap.

A médiában megjelenő, mértéktelen fogyasztásra ösztönző reklámok hatásainak ellensúlyozására egyfajta módszer az iskola példamutatása; úgymint:

- Szelektív szemétgyűjtés megszervezése;
- Laboratóriumi veszélyes anyagok, szárazelemek gyűjtése;
- Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;
- Takarékoság, takarékos megoldások alkalmazása (pl. energiatakarékos izzók, víztakarékos berendezések és eljárások, hőszigetelt nyílászárók stb.);
- Cserepes, élő növények az osztálytermekben, folyosókon.

7. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Közösségfejlesztés: a már meglévő közösségek fejlesztése, elsősorban önszerveződő módon.

Egy valamire törekvő közösség nevelőerejének kiaknázása az egyéni fejlődés érdekében. A fejlődés iránya az egyén társadalmi cselekvőképessége.

A nevelő-oktató munkában érdekelték (a tanulók, a tanárok, a szülők) érzék el, hogy tanulóink:

- Ismerjék meg és becsüljék nemzeti kultúránk értékeit, a kiemelkedő magyar személyiségek tevékenységét, munkásságát. Legyenek tájékozottak hazánk mindennapi életében, földrajzában, kulturális és tudományos eredményeiben.
- Becsüljék és ápolják anyanyelvünket, fordítsanak gondot a kulturált nyelvi kifejezésekre.
- Ápolják településünk, lakókörnyezetünk neves személyiségeinek emlékét.
- Tárják fel szűkebb lakókörnyezetük hagyományainak kulturális értékeit, őrizzék ezeket a hagyományokat, és legyenek képesek azok továbbadására.
- Fejlődjön a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás.
- Váljanak érzékenyék környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a természeti és ember alkotta értékek felismerésére és megőrzésére.
- Legyenek készek arra, hogy megismerjék és megfontolják mások értékítéletét és szembesítsék azt sajátjukkal.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, a kommunikációs kultúrát. Legyenek tisztában azzal, hogy a kommunikáció fogalma nem csupán nyelvi kifejező rendszerrel való érintkezést jelent, hanem érzelmi kapcsolatteremtést is. Törekedjenek a szóbeli kommunikáció alapvető készségeinek: a meghallgatás (odafigyelés), az érdeklődés, a kérdés és kérés, a meggyőzés, az elismerés és a vitakészség elsajátítására.
- Legyenek nyitottak a közös európai értékek megismerésére.

7.1. Változatai

1. Közösségben nevelés
2. Közösségi kapcsolat alakítása
3. Közösségi viselkedésformák
4. A közösségi érzés tudatos fejlesztése
5. Nevelés a közösségi tevékenységben való részvétellel
6. A közösség szervezeti formáinak alkalmazása
7. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

A gyermek elsődleges közössége a család, mely érzelmi, gazdasági kisközösség. Szülői értekezleteken, osztályfőnöki órákon hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a gyermek is tagja e közösségnek.

Legyenek itt is feladatai és kötelességei, érvényesüljön a demokrácia és a munkamegosztás.

A család legyen nyitott, társadalmi problémákra érzékeny közösség. A családhoz való tartozás érzését lehet fejleszteni a családi ünnepek ajándékozással egybekötött megünneplésével.

7.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink ellátásának szinterei

- a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek
- a tanulói közösségek kialakítása,
- az ünnepélyek, megemlékezések
- kapcsolat helyi civil szervezetekkel

7.3. Közösségeink

a) *Gyermekek közösségei* – érdeklődés alapján, baráti alapon

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- szervezett: DÖK, szakkörök, hittanosok, napközi otthonosok
- spontán: baráti társaságok, fiúk-lányok,
- felkészítenek a felnőtt szerepekre, a demokrácia gyakorlásainak terepei.

b) *Osztályközösség*: – közös tevékenységekben, vitákban formálódnak.

Tevékenységi formák:

- osztálykirándulások - szüneti beszélgetések, viták
- klubdélutánok - osztályfőnöki órák
- Mikulás - egymás értékelése, együttes élmény
- karácsony, gyermeknap –közösség fejlesztő játékok
- vetélkedők, versenyek
- hulladékgyűjtés
- erdei túrák, túrák
- **Napközi otthonos és** (tanulószobás) közösségek: délutáni szabadidős tevékenységek szervezése.

Tevékenységi formái: ajándékkészítő délutánok, sportdélutánok, csoportalakító és formáló játékok, kommunikációs képességet és kreativitást fejlesztő játékok, a gyermekek egymást és önmaguk értékelése.

Iskolai közösség – az egész tanulói ifjúságot érintő tevékenységek,

7.4.Az iskolánk keretén belül működő közösségfejlesztés fő területei, a pedagógusok feladatai

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok (szaktárgyi, osztályfőnöki órák) A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai. Összefogó kerete elsősorban a tanulmányi munka, de közben egy véletlenszerű csoportosulás, ezért legfontosabb célunk a valódi közösségek formálása.

- Mindezek érdekében törekedni kell:
- a tanulás támogatására az eredményes oktatáson túl az egyéni bánásmód megvalósításával (felzárkóztatások, korrepetálások, differenciált foglalkozások, tehetségek kibontakoztatása) folyamatos ellenőrzéssel
- közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvésekkel: bírálat, önbírálat)

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- az önállóság, öntevékenység kibontakoztatása (merjenek vállalkozni, végezzenek munkát a közösség érdekében)
- a folyamatosság biztosítása (az elért eredmények továbbfejlesztése)
- a közösségi szokások normális elfogadása (etikai értékrend)
- az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése
- a harmonikus embertársi kapcsolat kifejtése)

7.4.1. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai (napközi, szakkörök, kirándulások)

Kötetlenebb tevékenységi formák ezért a közösségfejlesztés kiváló területei.
Feladatok:

- sokoldalú foglalkozások keretében a közösségi magatartás kibontakoztatása, erősítése (napközis kulturális foglalkozások, szakköri tevékenység)
- a játéktevékenység kibontakoztatása, melyek a közösségekhez való tartozás érzésének megerősítését kell biztosítani - a társas együttélés szabályainak kibontakoztatására való törekvés - a túrák, kirándulások során a környezet iránti felelősség érzésének mélyítése (környezetvédelem)

7.4.2. A diák önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a tanulók önrányító, önszervező közösségei, melynek keretében pedagógus irányításával életkori fejlettségüknek megfelelően szervezik saját ügyeiket. Feladatok a közösségszervezés terén: - a közös érdekeken alapuló célok kijelölése (szervezettség megvalósítása) - közösségépítő tevékenység megvalósítása, továbbfejlesztése - a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat megvalósítása)

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

Örömet adó munkaformák, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, miközben közösséget formálnak. A tevékenységeket élményre épülő módszerekre kell építeni.

- a végzett közös munka során az önismeret elmélyítése (mire képes az egyén, szereplések kihívások) - a csoporton belüli kapcsolatok erősítése (baráti közösségek kialakítása, egymás segítése)
- adottságokra építve az érdeklődések tartós aktivitásra ösztönözzenek (véletlenszerűség kerülése, szokások kialakítása)
- a pozitív emberi kapcsolatok kialakításával pozitív töltésű életmód kialakítása (szabadidő hasznos eltöltése)

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladataink, amelyek megvalósítása során törekedni kell arra, hogy tanulóink nagy többsége:

- ismerje meg a társas együttélés szabályait, amelyek a harmonikus baráti kapcsolatok kialakításához szükségesek (egymás megbecsülése)
- az otthon, a lakóhely, a szülőföld megismerése, megbecsülése, nemzeti kultúránk megőrzése, ápolása (helytörténet, népi hagyományok)
- nyitottság más kultúrák iránt nemzetközi kapcsolatok ápolása
- a megfelelő szintű kommunikációs képesség kialakítása, az anyanyelv megfelelő szintű alkalmazása (szép magyar beszéd követelményei)
- a természet tisztelete, törekvések, környezeti károk megelőzésére (környezetvédelem)
- kellő mélységű támogatás nyújtása a káros függőségekhez vezető szokások kialakításának megelőzésére
- tanulóink legyenek képesek a tanulásra, önálló ismeretszerzésre, egymás segítésére, segítő szándékú ellenőrzésre, önellenőrzésre (önállóságra nevelés, kutató munkák)
- segíteni kell a tanulók kezdeményezéseit, hozzá kell járulni a közvetlen tapasztalatszerzéshez
- el kell érni, hogy alakuljon ki a tanulóinkban vonzó jövőkép, amely elősegíti a szükséges életvitelt, a környezet iránti pozitív érzelmi hatások erősödését
- ki kell fejleszteni tanulóinkban az új információs rendszerben való eligazodást, valamint annak használati képességét (informatika továbbfejlesztése)
- az iskola segítse azoknak a magatartásoknak, szokásoknak a kialakulását, amelyek a tanulók egészségi állapotát javítják (rendszeres testedzés, gyógytestnevelés)
- az otthon, a lakóhely, a szülőföld megismerése, megbecsülése, nemzeti kultúránk megőrzése, ápolása (helytörténet, népi hagyományok)

7.4.3. Nemzeti identitás erősítését célzó program-Lázár Ervin Program

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét.

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (köszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.

A Program első alkalommal 2019. november 15. – 2020. április 30. között valósult meg. Majd tanévenként a megadott módon.

7.4.4. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósulása EFOP-3.3.5-17

A projekt célja, azon gyermekek számára aktív, fejlődést biztosító szabadidő eltöltésének és készségfejlesztő tevékenységek biztosítása, akik számára nehézséggel jár a tanítási szünetekben ezen lehetőségek biztosítása, illetve elhelyezésük és felügyeletük a család számára.

Átfogó cél a konstruktív és értékközpontú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének megerősítése és az Európai Unió ifjúságpolitikai, fejlesztési területével összhangban az iskolai lemorzsolódás csökkentése. AS fejlesztéssel olyan tematikus napközi és tematikus bentlakásos programok megvalósítása történik, amelyek a NAT-ban

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

megfogalmazott célokhoz, feladatokhoz igazodnak, középpontjában a tanulók tudásának készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy a nevelés és az oktatás színtere nem csak az iskola lehet.

A megvalósuló foglalkozások keretében lehetőség nyílik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az iskolai közösségek megerősödését. A projekt során a köznevelés minőségi fejlesztése, a nem formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósítása történik, az EFOP-3.2.-15-VEKOP-17 konstrukcióban kifejlesztett tartalmak valósul meg. Egy újfajta, innovatív és nem formális és informális program tartalmi és koncepcionális kereteit teszteli a korosztályos és speciális célcsoportok igényei szerint is reprezentatív mintacsoportokban, az 1-7. évfolyamos tanulóinak bevonásával.

A projekt kiemelt hangsúlyt fektet az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására.

Az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünkben megfelelően felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során és nyári táborokban.

Az intézmény által kiválasztott szakmai program bemutatása:

2018. és 2019. évi program neve: Nemzeti és kulturális identitás, hagyományörzés, anyanyelvápolás
2020. évi program neve: Közlekedés, KRESZ, sport, egészségre nevelés

Programhoz kapcsolódó kompetenciák:

- kommunikációs kompetenciák
- személyes és társas kompetenciák
- a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.

Tanulási cél:

Az elmúlt ezer év történetével kapcsolatos események, szimbólumok, a nevezetes történelmi szereplők és a népi hagyományok megismerése erősíti a nemzeti és kulturális identitás kibontakozását.

Nevelési cél:

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A tanulókkal megismertesse az életkoruknak megfelelően azokat a nemzeti hagyományokat, értékeket, eseményeket, amelyek hozzájárultak a magyarságtudat erősítéséhez, a nemzeti és lokális identitás erősítéséhez. A tanuló felismeri a program során, hogy az iskolán kívüli környezetben történő tanulás olyan folyamat, amelynek szervezésében, irányításában saját magának is fontos szerepe van. A tanulóban erősödik a célok elérése érdekében az együttműködésre irányuló szándék, valamint annak a felismerése, hogy az együttműködés során erősítheti a társas környezet róla kialakított kedvező képét.

Ismeret:

A tanulók ismeretei bővülnek a nemzeti hagyományokról, az identitáserősítő nemzeti jelképekről, valamint azoknak a kulturális objektumoknak a tartalmi elemeiről, amelyekben a nemzeti múlt megismerhetővé válik.

Készség:

Képessé válnak részt venni kulturális programokban, amelyekben a közösséget egy-egy tartalmi elemben aktívan és érdeklődve akarnak és tudnak szerepet vállalni. Egészséges életmódot folytatnak.

Attitűd:

Nyitottá válnak az olyan programokban történő szerepvállalás iránt, amelyekben megmutatják a közösség számára képességeiket, tehetségüket.

Kapcsolódás a NAT-hoz:

- önismeretre nevelés
- együttműködés és kölcsönös tiszteletadásra nevelés
- nemzeti és azonosságtudatra, hazaszeretetre nevelés
- egészségtudatosság

Kiemelt fejlesztési feladatok a programban:

- személyes és társas kapcsolatok fejlesztése
- önkifejezés

7.5. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Az osztályfőnök feladatai

7.5.1. Közvetlen nevelőmunka

- ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk;
- az aktuális események feldolgozása, különböző értékrendek megismertetése;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- a kultúráhasználat megtanítása, a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység;
- mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában, törődés a gyermekek aktuális problémáival;
- az osztály konfliktusainak megoldása, a gyermekvédelmi munka.

7.5.2. Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok

- az e-napló naprakész vezetése, (Kréta felület)
- a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése;
- igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása;
- félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt;
- félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- nyolcadik évfolyamon a továbbtanuló diákok adatainak egyeztetése, a továbbtanulási adatlapok szakszerű kitöltése, postázásra előkészítése és kimutatás készítése

7.5.3. Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása

- kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal;
- a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel;
- szülők közötti felvilágosító munka;
- szabadidős tevékenységek, programok szervezése, felügyelet ellátása.

7.5.4. Az osztályfőnöki nevelés témakörei:

- Énképünk – az élet értelméről, az emberek tulajdonságai; önmagunk ismerete, önnevelés, önmegvalósítás
- Egészségünk védelme – az emberi test felépítése és működése; az egészséges ember; az egészséges életmód; káros szenvedélyek;
- A családi élet harmóniája – a család; a szülők; gyerekek a családban; a nagyszülőkről és az öregekről; szerelem; szexualitás; a válás; a barátság; család és az iskola

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Helyünk a társadalomban – társadalom és állam; a polgár – a polgári társadalom; magánélet - közélet; társadalmi konfliktusok; viselkedéskultúránk; a rend
- Művelődés – műveltség - művelődés; anyanyelvi műveltség; olvasáskultúránk; az ízlés
- A szabadidő helyes eltöltése – játék, múzeum; színház; mozi, zene; tánc, sport, kirándulás
- Munkakultúra – a munka szerepe az ember életében; pályaválasztás; munkavállalás; munkanélküliség; élethosszig tartó tanulás
- Az ember és a természet kapcsolata - szennyezések; környezetvédelem; a fák és az erdők szerepe
- Hazánk és a nagyvilág: ország-haza-nemzet; az ENSZ; Az Európai Unió
- Az osztályközösség menedzselése.
- A személyiség fejlesztése, az énkép alakulása.
- Az értékekre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka- és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése.
- Személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviánsmagatartások megelőzése.

7.6. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

- Általános iskolás kortól kezdve lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók az elsősegély nyújtás alapismereteivel megismerkedhessenek. Az oktatási intézmény maga is lehet baleset forrása, hiszen a mozgásos órák, foglalkozások (testnevelés, sportkör stb.), a szünetekben történő önfeledt játék, a legprecízebb tanári felügyelet mellett is tartogathatnak, eredményezhetnek kisebb-nagyobb baleseteket. A tanulóknak meg kell tanulniuk, el kell sajátítaniuk azokat az ismereteket, amelyekkel gyors segítséget nyújthatnak társaiknak (a baleset során keletkezett helyzet felismerése, stb.) addig, míg a szakszerű segítség meg nem érkezik.
- Az általános iskolában kezdődő ismeretelsajátítás segítséget nyújthat abban, hogy a későbbiekben tanulóink stabil ismeretekkel bármilyen baleseti szituációban hatékonyan tudjanak segítségére lenni a balesetet szenvedett társának.
- Megvalósítása: Szakemberek segítségét veszi igénybe az iskola (védőnő, mentőtiszt).
- Az ismeretek elsajátítása már alsóban, a tanulók életkorához igazodva elkezdődnek, felsőben tanórai keretben vagy egyéb foglalkozások során történhet. (környezetismeret, természetismeret, biológia, testnevelés, osztályfőnöki órák, kémia, technika)

8. HAGYOMÁNYAINK

8.1. MEGEMLÉKEZÉSEK, ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, RENDEZVÉNYEK

Tanévnyitó ünnepély

Hagyományos karácsonyi műsor

Iskolai farsang a diákönkormányzat szervezésében

A leendő 1. osztályosok fogadása

Március 15. megünneplése és koszorúzás

Németországi diákcsera a Blaustein-Herrlingen iskolájával

Gyermeknap

Szekszárdi német színházlátogatás

Anyák napja

Madarak és fák napi erdei túra

Hősök napi megemlékezés és koszorúzás

Ki mit tud? (kulturális bemutatkozás verssel, dallal, színdarabokkal stb.)

Gyermeknap

Tanévzáró ünnepély

Október 6.

Október 23.

8.2. VERSENYEK, VETÉLKEDŐK

Kirándulás a pápai bázisrepülőtérre, vetélkedővel egybekötve

Aszfaltrajz-verseny

„Egy nap az egészségért” verseny Ajkán a Szent-Györgyi Albert Szakközépiskolában

Pápakovácsi iskola szervezte német verseny

Városlődön német nyelvű megyei „Ki mit tud?”-Rezitationswettbewerb

Víz világnapja alkalmából szervezett vetélkedőre rajzpályázat, részvétel a vetélkedőn

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Rajzverseny Nagyalásonyban az általános iskolában

Mosonmagyaróvári német nemzetiségi szép kiejtési versenyen való részvétel

Regionális német nemzetiségi drámafesztivál megrendezése két évente

Olvasási verseny Nagyalásonyban

Pápai német szép kiejtési verseny a Munkácsyban

Madarak és fák napi vetélkedő Pápateszéken az iskola szervezésében

További városi-körzeti versenyek: sport, matematika, informatika, helyesírás, szavalóverseny

Szervezünk még a tanulóknak:

- hulladékgyűjtést (szelektív)
- osztálykirándulásokat
- táborozásokat

Felnőtt dolgozóink részére szervezett programjaink:

- nyugdíjba vonuló kolléga búcsúztatása
- jubileumi jutalmak átadása
- közös kirándulás
- színház, mozi és múzeumlátogatás
- pedagógus nap
- szülők-pedagógusok bálja

9. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Cél: A beilleszkedési nehézségek oldásával megelőzni a magatartási zavar kialakulását.

9.1. Problémakezelés

- Iskolakezdeti nehézségek enyhítése, szoktatás, átállás.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Személyes törődés, tolerancia.
- Családi hátterek feltárása a szülő, gyermek megnyerése.
- Szociális kapcsolatok feltérképezése.
- Irányított beszélgetések.
- Mentálhigiénés foglalkozások.
- A tanulói értékrend megismerése.

9.2. Alkalmazott módszerek

- A szülővel való rendszeres kapcsolattartás
- Tanulói magatartási zavarok szűrése
- Speciális szakemberekkel való együttműködés (pszichológus, logopédus)
- Egyéni bánásmód, differenciált foglalkoztatás
- A nevelők együttműködése (esetmegbeszélések)
- Nevelési értekezleteken – esetenként szakember bevonásával – átadjuk egymásnak tapasztalatainkat, részletezzük az egyes tanulókkal kapcsolatos problémákat és az alkalmazott leghatásosabb pedagógiai eljárásokat.
- A gyereket tanító pedagógusok tapasztalatait összegyűjtjük
- Az osztályközösség pozitív magját erősítjük osztályfőnöki órákon és közösségi foglalkozásokon
- Az osztályfőnöki órákon a különböző magatartási formákat mintázó szituációs játékokat bemutatjuk és elemezzük.
- Megismertetjük a tanulókkal a lelki egészség megőrzésének módjait: a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol, drog, stb.) kialakulásának megelőzése céljából.
- A szülő együttműködését kérve (szükség esetén), pszichológushoz küldjük a gyereket.
- A szakvélemények javaslatait megismerjük és alkalmazzuk.
- Indokolt esetben magántanulói státuszt elfogadjuk a szülő kérésére, amennyiben ez a tanuló számára nem hátrányos.

9.3. Együttműködés más intézményekkel, szervezetekkel

- Pedagógiai Szakszolgálatok
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló, Beszédvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pápai Tagintézménye
- Pápa Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály
- Pápa Járási Hivatal Hatósági Osztály
- Német nemzetiségi önkormányzatok (Adásztevel, Nagytevel, Ugod, Bakonykoppány, Bakonyszücs)
- Sportegyesületek

9.4. A pedagógusok felkészítése

- Szakirodalom keresése, olvasása, feldolgozása munkaközösségi szinteken.
- Tanulási zavarokat érintő előadásokon, foglalkozásokon való részvétel (pedagógus továbbképzés).

10.A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK

- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakoztatását.
- Megteremtjük az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerét.
- Fejlesztjük tehetséges tanulóink problémamegoldó gondolkodását.
- Hangsúlyt helyezünk az idegen nyelvek tanítására.
- Felkészítjük tanulóinkat a modern információhordozók használatára, az információk helyének megkeresésére.
- Tehetségfejlesztő, képesség kibontakoztató órákat szervezünk
- Képesség kibontakoztató és integrációs felkészítést szervezünk.

10.1. Feladataink

- Felkészítés a szaktárgyi és művészeti versenyekre.
- Sportban tehetséges tanulóink a DSK keretein belül fejleszthetik képességeiket.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Az iskolai könyvtár és az informatikai eszközök használatának biztosítása.
- Lehetőséget és helyet biztosítunk a nem iskolai szintű tehetséggondozó foglalkozásoknak.
- Lehetővé tesszük tanulóink számára az alapfokú nyelvvizsgára való felkészülést.
- Szükségesnek tartjuk a továbbtanulásra, felvételire való előkészítést már a hetedik évfolyamtól.

10.2. Módszerek, eszközök

- A tantárgy jellegének megfelelő korszerű eszközöket használunk.
- A tanulók munkáltatását elősegítő hatékony pedagógiai eljárásokat alkalmazunk (differenciálás, egyéni foglalkoztatás, csoportmunka, kooperatív tanulás stb.).
- A csoportbontásban foglalkoztatás lehetőséget biztosít a tehetséges tanulók potenciális képességeinek kibontakoztatására.
- Az anyanyelvi nevelést sokoldalúbbá teszi a drámapedagógia módszereinek alkalmazása tanórán és szakkörökön.
- Szakkörökön biztosítjuk tanulóink érdeklődési körének megfelelő foglalkoztatását.
- Megadjuk a lehetőségét annak, hogy a tehetséges tanulók bemutatkozhatnak társaik előtt: előadások tartása, közösségi rendezvényeken való szereplés, stb.
- Élünk a lehetőséggel, hogy diákjaink művészetoktatásban működő tehetséggondozó tevékenységekbe bekapcsolódjanak.
- Egyéni foglalkozásokon is segítjük tanulóink felkészülését a tanulmányi versenyekre.

A tehetséggondozás tevékenysége során nagyobb lehetősége nyílik a tanuló képességének sokoldalú kibontakoztatására, szaktárgyi versenyeken sikeresen szerepelhet, valamint nagyobb eséllyel felvételizhet, illetve folytathatja tanulmányait a középiskolában.

1) A tanítási órákon és a napköziben differenciált foglalkoztatás, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tevékenység szervezése.

2) - német nemzetiségi nyelvoktató forma

- csoportbontásban, kis csoportokban történő foglalkoztatás

3) Tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök, fakultatív foglalkozások.

4) Iskolai sportkör, zene, tánc, képzőművészet, néptánc

5) Iskolai, városi, megyei és országos szintű szaktárgyi és sport versenyek. Kulturális vetélkedők, bemutatók, kiállítások, szervezése, illetve ezeken való részvétel.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- 6) Szabadidős foglalkozások keretében tanulmányi kirándulások, színház- és mozi látogatások.
- 7) Az iskolai könyvtár egyéni, vagy csoportos használata.
- 8) Ajándékkészítő délutánok ünnepkörökhöz, évszakokhoz kapcsolódóan.
- 9) A napközis foglalkozásokon a tehetséges gyermekek egyénre szabott feladatokkal történő foglalkoztatása (a gyermek ismereteit bővítő feladatok, figyelemösszpontosító, térérzékelő és logikai feladatok).

11.A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK

A nevelők és tanulók személyes kapcsolatainak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése.

A köznevelési törvény 69. § (2)/f szakasza előírja a köznevelési intézmények számára a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásának kötelezettségét. Az iskolának közre kell működnie a tanulók fejlődését veszélyeztető okok felderítésében és pedagógiai eszközökkel törekedni kell a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására.

Szükség esetén a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez, ennek érdekében együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal.

A Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Intézménye Család-és Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi információt bocsájtotta rendelkezésünkre:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer feladatairól.

Fenti jogszabály 17. § (1) bekezdése rögzíti azt, hogy az ott meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása esetén.

A gyermekvédelmi törvény egyértelmű kötelezettséget ró a 17. § (1) bekezdésében nevesített hatóságokra, intézményekre, szolgáltatókra, személyekre. Egyértelműsíti, hogy amennyiben tevékenysége során gyermek/ek veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jut, azt mérlegelés nélkül, jelezni köteles a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

A veszélyeztetettség fogalmához:

„Bántalmazásra utaló jelek (családon belüli bántalmazás– párkapcsolati erőszak vagy családtagok közötti bántalmazás, szülő-gyermek közötti bántalmazás – fizikai, verbális, érzelmi, vagy szexuális tartalmú jelenléte, családon kívüli bántalmazás (pl.: oktatási-nevelési intézményekben, utcán, egyéb közösségekben)”

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A **pedagógus** az alábbi esetekben köteles haladéktalanul, közvetlenül a hatósághoz fordulni (jelzése alapján a hatóságot eljárási kötelezettség terheli):

- 1) gyermekbántalmazásra utaló (nyilvánvaló) jeleket észlel, vagy a gyermek bántalmazásáról tudomást szerez,
- 2) a gyermek súlyos elhanyagolására utaló (nyilvánvaló) jeleket észlel, vagy a gyermek súlyos elhanyagolásáról tudomást szerez,
- 3) egyéb súlyos veszélyeztető körülményt tapasztal, vagy arról tudomást szerez,
- 4) azt tapasztalja, vagy arról szerez tudomást, hogy a gyermek önmagát súlyosan veszélyeztető magatartást tanúsít.
- 6) Minden egyéb esetben, amikor a gyermek veszélyeztetettségét tapasztalja, vagy arra utaló információkat szerez, és a veszélyeztetettséget saját kompetenciájába tartozó eszközökkel, módszerekkel megszüntetni nem tudja, köteles a gyermekjóléti szolgálat felé jelzést tenni.
- 7) Az intézmény jelzi az igazolatlan mulasztást a család- és gyermekjóléti szolgálat részére és az illetékes családsegítőnek intézkedési tervet kell készítenie.

A nevelők feladata a családokkal való kapcsolattartás:

- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- családlátogatás.

11.1. Gyermekvédelem

Helyzetelemzés:

- Feladatunk a tanulócsoportokra, tanulókra vonatkozó pontos helyzetfelmérés.
- *A tanulókra vonatkozó mutatók:*
  - ☐ A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség típusai korosztályok tükrében.
  - ☐ Aránya a tanulólétszámhoz viszonyítva.
  - ☐ Iskolalátogatás rendszeressége.
  - ☐ Munkanélküliség az iskola növendékeinek szülei körében.
  - ☐ A gyermekek iskolán kívüli tevékenységei.
  - ☐ Bukások, lemorzsolódások aránya.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ☐ A gyermekek által az iskolában átlagosan eltöltött idő.
- ☐ A hátrányos és veszélyeztetett tanulók szociális, magatartási problémáinak felmérése, elemzése, enyhítése.
- ☐ HHH-s gyerekek felmérése

- Az intézmény működésének feltételei: személyi, tárgyi, anyagi.

- Az intézmény környezetére vonatkozó mutatók:

- ☐ Munkanélküliség aránya.
- ☐ A gyermekek otthonának típusai, otthoni életmódjuk jellegzetességei.
- ☐ A szabadidő eltöltésének minősége.
- ☐ Vannak-e olyan társadalmi segítők az iskola környezetében, akik fogadják, segítik őket a munkájukban.

11.2. Gyermekvédelmi célok

- Hátrányos helyzetnél: a családi életre nevelés, szakképzettséghez való juttatás, IPR programban való szerepeltetés
- A lemorzsolódással veszélyeztetettség csökkentése/megszüntetése

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 37. pontja értelmében – az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés 21. pontja értelmében a köznevelési információs rendszer (a továbbiakban: KIR) részeként működtetett korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer célja, hogy a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése érdekében pedagógiai-szakmai támogatást nyújtson az érintett tanulók, pedagógusok, intézmények és fenntartók számára.

A célcsoport vonatkozásában 5-12. évfolyamokon a lemorzsolódás kockázata mögött álló jellemzők adatai (érintett tanulók létszáma) többek között a szociális helyzetre visszavezethető okok is szerepelnek.

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma tekintetében a jelzőrendszeri adatok között szerepel többek között:

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- a félévben menekült, oltalmazott, menedékes tanulók száma,
- a félévben ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett tanulók száma
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma.

11.3. Gyermekvédelmi feladatok

- felzárkóztató programok (tanórán kívül, tanórán belül),
- korrepetálás, képességfejlesztés
- indulási hátrányok csökkentése,
- személyiségfejlesztés,
- tanácsadás,
- családi életre nevelés
- egészségvédő programok,
- szabadidős tevékenységek,
- napközi, tanulószoba,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása,
- szülőkkel való együttműködés, tanácsadás, tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről, iskolán belüli szociális szolgáltatások, etnikai kisebbség,
- a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókkal való speciális foglalkozás, segítségadás,
- különös odafigyelés a gyermekjóléti gondoskodásban lévő gyermekekre.

11.4. Kapcsolatok kialakítása és tartása a külső segítő intézményekkel és szervezetekkel

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhatóság,

Szakértői Bizottság, védőnő, iskolaorvos, pszichológus.

Jelzőrendszeri esetmegbeszélések!

- Mentálhigiénés vonatkozásban:

Segítő kapcsolat.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Mentálhigiénés tanácsadás.

Életvezetési tanácsadás.

Konfliktuskezelés, feszültség oldás.

Önértékelés fejlesztése, egészséges énkép kialakítása.

12.A TANULÁSI KUDARCOKNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMOK

A tanulási időben kötelezően igénybeveendő iskolai szolgáltatások:

A tanítás-tanulás munkaformáinak, időkereteinek és az előrehaladás mértékének meghatározásakor tekintettel vagyunk a lemaradókra, fejlesztésükre az alábbi differenciált foglalkoztatásokat szervezzük:

- feltárjuk a tanulási kudarc okát (szociális, mentális, értelmi ok),
- szakemberek munkáját igényeljük a hiányosságok pótlására (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus),
- fejlesztő, felzárkóztató, képesség kibontakoztató foglalkozásokat szervezünk,
- szorgalmazzuk a napközi, tanulószobai igénybevételt szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára,
- egyéni korrekciókat szervezünk

13.A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT, A PREVENCIÓT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK

Tanév elején az osztályfőnökök tájékozódnak a családok szociális helyzetéről, felméri a veszélyeztetett körülmények között élő gyermekeket, egyeztetnek a gyermekvédelmi felelőssel.

- Az integrált osztályközösségekben együtt neveljük a hátrányos helyzetű, a veszélyeztetett környezetben élő gyerekeket a többiekkel.
- A tanulási foglalkozásokon, gyakorlati tevékenységek során érvényesített egyéni képességekhez igazodó, differenciált foglalkoztatás.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- A napközi otthonos ellátás keretében nyújtott önálló tanulást segítő szolgáltatások.
- A képességfejlesztések, felzárkóztató foglalkozások.
- Osztályfőnöki órákon prevenciós programok alkalmazása (dohányzás, alkohol, drog, bűnmegelőzés, bántalmazás témákban).
- A szülőket, a tanulókat érintő kérdésekről folyamatosan tájékoztatjuk. Ez lehet személyes megkereséssel, vagy tájékoztató füzetten keresztül.

Az iskola a következő szociális szolgáltatásokat biztosítja:

1) Napközbeni ügyeletet:

7.30-8.00-ig, illetve 16.00-ig szakszerű nevelői ügyeletet:

2) Ebédelési lehetőséget (menzát) biztosít napi háromszori étkezéssel, ingyenesen illetve térítés ellenében

3) Napközi otthonos ellátás

4) Egészségügyi szűrővizsgálatot biztosítása.

5) Szünidei programok:

- nyári táborok szervezése, sporttábor, nyári napközis tábor
- a téli és tavaszi szünetekben alkalmanként programszervezés a gyerekeknek

14.A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 161.§ (1) bekezdés 2. melléklete meghatározza azokat a kötelező (minimális) eszközöket, felszereléseket, továbbá helyiségeket, amelyekkel a nevelési-oktatási intézménynek feladatai ellátásához rendelkeznie kell.

Az eszközök beszerzésére a fontossági sorrend betartásával kerül sor, mely a fenntartó által biztosított keretből, illetve pályázatok útján nyert összegből lehetséges.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- A taneszközök kiválasztásakor elsődleges célunk a tanulók önálló ismeretszerzésének, munkáltatásának biztosítása.
  - Az integrált neveléshez szükséges eszközigény felméréséhez szakemberek segítségét vesszük igénybe.
  - A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak, a fenntartó nem engedélyezett.
  - Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
  - Törekedni kell a tartós könyvtári könyvek beszerzésére.
  - A tanulók számára a tankönyvek ingyenesek, és tartós tankönyvek, tankönyvtári állományból.
- A mindennapi munkához szükséges tanulói eszközök biztosítása.
- A nevelők, a munkaközösség vezetők koordinálásával, tájékozódnak az engedélyezett tankönyvkínálatból, kiválasztják az oktatási munkához, az alkalmazott helyi tantervnek legjobban megfelelő tankönyveket.
  - A nevelő tájékoztatja a szülőket ingyenesség estén annak módjáról.
  - A tankönyvfelelős felméri a következő évre szükséges mennyiséget.
  - A TKF egyeztet az iskola igazgatójával, megrendeli a tankönyveket, taneszközöket.
  - A tanév megkezdése előtt a tankönyvfelelős köteles átadni a könyveket a tanulónak, majd a tanév végén a tanulóktól visszavételezni.

15.A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

A tanulás – tanítás folyamatában együttműködő partnerek a tanulók és a pedagógusok.

1. Az együttműködés formái a *nevelőkkel*:

- a.) kötött, a tanulók és a pedagógus órarendjében meghatározott időben,
- b.) kötetlen, egyéni, vagy csoportos elbeszélgetéseken, a szünetekben, vagy szabadidőben szervezett találkozások.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

2. Diák önkormányzati gyűlések

3. *Osztályfőnökökkel:*

- tanítási órákon,
- osztályfőnöki órákon,
- szabadidős tevékenységekben közösen szervezett programokon (kirándulás, Mikulás délután, farsang, gyermeknap), minden olyan rendezvény, amit az osztályfőnök az osztállyal, vagy egy-egy gyermekcsoporttal szervez. Ezek lehetnek az iskolai hagyományokhoz illeszkedők, vagy újabbak, a nevelők és gyermekek ötletéből adódók.

Szülőkkel:

A sikeres pedagógiai munkában nagyon fontos a pedagógus és a szülő együttműködése, személyesen, telefonon vagy online.

Az együttműködés formái:

a.) intézményi szintű:

- szülői munkaközösség és iskolavezetés kapcsolata,

b.) osztályszintű:

- szülői értekezlet,
- online kapcsolat,
- esetenként családlátogatás.

c.) szaktanári szintű: fogadóórák, online megbeszélések.

Mindez az e-KRÉTA-n és az e-ellenőrzőn keresztül is megtörténhet.

16. Óratervek a nemzetiségi nyelvoktató iskola számára

A Nat az Európai Unió által ajánlott **kulcskompetenciákból** kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

**Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola Pedagógiai Programja**

Tantárgyak		1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Német nemzetiségi nyelv és irodalom		5	5	5	5
Hon-és népismeret/Volkskunde		1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom		7	7	6	6
Matematika		4	4	4	4
Etika/hit és erkölcsan		1	1	1	1
Környezetismeret				1	1
Ének-zene		1	1	1	1
Vizuális kultúra		1	1	1	1
Technika és tervezés		1	1	1	1
Digitális kultúra				1	1
Testnevelés	testnevelés 4	5	5	5	5
	német néptánc 1				
Képességfejlesztés (kötelezően választható)		1	1		
Összes:		27	27	27	27

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú

Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Tantárgyak		5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Német nemzetiségi nyelv és irodalom		5	5	5	5
Hon-és népismeret/Volkskunde		1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom		4	4	4	4
Matematika		4	4	4	4
Történelem		2	2	2	2
Állampolgári ismeretek					1
Hon-és népismeret		1			
Etika/hit és erkölcsan		1	1	1	1
Kémia				1,5	1,5
Fizika				1,5	1,5
Biológia				1,5	1,5
Földrajz				1,5	1,5
Természettudomány		2	2		
Ének-zene		1	1	1	1
Vizuális kultúra		1	1	1	1
Digitális kultúra (Technológia)		2	2	2	1
Dráma és színház			1		
Testnevelés	testnevelés 4	5	5	5	5
	tánc és mozgás 1				
Osztályfőnöki		1	1	1	1
Összes:		30	30	33	33

A mindennapos testnevelésen belül

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- 1-4. évfolyamon a német néptánc heti 1 óra kötelezően választható (esetenként magyar néptánc, illetve kölyökatlétika)
- 5-8. évfolyamon a tánc és mozgás heti 1 óra kötelezően választható

Kötelezően választható

- 1-2. évfolyamon heti 1 óra képességfejlesztés
- napközi otthon (tanulószoja) a kötelező, kötelezően választható ill. szabadon választható órákon kívül
- minden évfolyamon a fejlesztő órák

Szabadon választható

- szakkörök
- sportkörök
- felzárkóztató és képesség kibontakoztató foglalkozások

Bevezetése

- NAT tartalmi, óraszámai és kerettantervei először a 2020/21. tanévben kerültek bevezetésre az 1. és 5. évfolyamokon, majd felmenő rendszerben tanévenként. Ezek a NAT tartalmak kifutó rendszerben vannak
- Az új NAT tartalmi 1-8. évfolyamon bevezetésre kerültek a 2023/24. tanévben

Telephelyi osztályösszevonások

- A törvényi szabályozás változása miatt (minimumlétszámok) az akkor még tagintézményben osztályösszevonásra került sor. A Homokbödögei Tagintézményben a 2014/15. tanévben összevonásra került 1-3. és a 2-4. évfolyam. Közvetlen és önálló órákkal a tantárgyfelosztásban. Telephelyként működik a 2019-20. tanévtől továbbra is osztályösszevonással. A 2023-24. tanévtől szünetelő jogállású.

17. AZ 1. OSZTÁLYOSOK FELVÉTELE

17.1. Kritériumok

- Beiratkozáskor a törvényi szabályozásnak megfelelően a szülőnek be kell mutatni többek között a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt, az anyakönyvi kivonatot, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást
- A beiratkozást a szülő/törvényes képviselő első alkalommal a 2020/21. tanévtől nemcsak személyesen, hanem a KRÉTA e-Ügyintézés felületen is megteheti. A belépéshez szükséges tájékoztató az intézmény honlapján található.
- Nyilatkoznia kell a szülőnek az életvitelszerű ott lakásról, tartózkodási helyről
- Nyilatkozatot kell tenni a közös szülői felügyeleti jog gyakorlását illetően
- Nyilatkozni kell a szülőnek, hogy gyermeke részére az etika vagy hit-és erkölcsan tantárgyat választja, az utóbbi esetében konkrétan meg kell nevezni az egyházat/felekezetet
- Nyilatkozni kell a szülőnek nemzetiségi hovatartozásáról és arról, hogy gyermeke számára kéri-e a nemzetiségi nyelvoktató nevelés-oktatásban való részvételt
- Minden körzetünkbe tartozó tanulót fel kell venni.
- Körzeten kívüli tanuló felvétele a beiratkozott körzetes tanulók létszámához kell, hogy igazodjon

17.1.1. Előnyt élvez a felvételnél

- Halmozottan hátrányos helyzetű
- Sajátos nevelési igényű
- Szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő
- Testvére az intézmény tanulója
- Munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található
- Az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található
- Szülője a beiratkozáskor a német nemzetiséghez tartozónak vallja magát

17.1.2. Munkaformája

Munkaformája tanórák és napközi otthon 16 óráig. A kötelező, kötelezően választható illetve a szabadon választható órák után napközis foglalkozáson vesznek részt tanulóink 16 óráig. A tanuló a napköziből illetve a szabadon választható órákról csak külön

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

indokkal, szülői kérésre maradhat távol. Az engedélyt a távolmaradásra minden esetben az intézményvezetőtől kell kérni.

Az mindennapos testnevelés heti 5 órája a német néptánc heti 1 órájával is teljesíthető, az utóbbi kötelezően választható tantárgyként. Felső tagozatban pedig tánc és mozgás órával.

Az ebédeltetés az órák közti ebédszünetben történik, nevelői felügyelettel.

17.1.3. Tanuló átvétele

Tanuló átvételére más iskolából azonos évfolyamra év végén történik. Rendkívüli esetben tanév közben.

Az a tanuló, aki az átvétel előtt is nyelvoktató német nemzetiségi nevelés és oktatásban vett részt, előző iskolájával azonos évfolyamon folytathatja tanulmányait.

Az a tanuló, aki az átvétel előtt nem nyelvoktató német nemzetiségi nevelés és oktatásban vett részt, abban az esetben kerül átvételre, amennyiben a szülő a beiratkozáskor nyilatkozatot tesz, hogy igényli a nyelvoktató német nemzetiségi oktatást gyermeke számára. Továbbá előnyt jelent az átvételkor, amennyiben az alábbi kritériumok részben vagy egészben teljesülnek.

- Halmozottan hátrányos helyzetű
- Sajátos nevelési igényű
- Szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő
- Testvére az intézmény tanulója
- Munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található
- Az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található
- Szülője a beiratkozáskor a német nemzetiséghez tartozónak vallja magát

Az iskolai nevelés és oktatás néhány kiemelt területe:

18. Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom kiemelt szerepet tölt be a tantárgyak sorában: az olvasottság, a nyelv rendszerszerű ismerete, tudatos alkalmazása a differenciált szövegértés alapja, az irodalmi szövegek elemzése a szövegek jelentésszerkezetének megértéséig vezet el, ezek pedig lehetővé teszik az összetett, elvont gondolkodási műveletek elsajátítását, majd

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

alkalmazását. Ezáltal a többi tantárgy tanulásának, később a társadalmi beilleszkedésnek és boldogulásnak is feltételei, segítői. Az irodalmi művek az egyetemes emberi értékeket és normákat (közjó – egyéni boldogság; hazafiság –, individualizmus, igazság, szépség, jóság, stb.) közvetítik, ezért az irodalom, mint tantárgy lehetőséget ad a tanulóknak arra, hogy ezeket az értékeket, azok állandóságát, illetve a koronként bekövetkező átértelmezését megismerjék.

A magyar nyelv- és irodalomtanítás egyidejűleg műveltségkövetítést, kompetencia- és személyiségfejlesztést, morális és érzelmi nevelést is jelent. A kompetenciafejlesztés az önálló tudás kialakításában, a közösségbe való beilleszkedésben nyújt segítséget. A morális és érzelmi nevelés – a kompetenciák fejlesztésével együtt – lehetőséget teremt arra, hogy a tanuló átgondolt ítéleteket alkosson, képes legyen sokoldalúan megindokolni véleményét vagy éppen változtasson azon, hogy művelt, kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségként szűkebb közösségének felelős tagja legyen. A magyar nyelv és irodalom tantárgyak nevelési-oktatási struktúrája követi a tanulók kognitív, érzelmi és szociális fejlődését. Az első szakaszban, az 1–4. évfolyamon döntően a jártasságok, készségek, képességek fejlesztése, a második szakaszban, az 5–8. évfolyamon a műveltségápolás a lehangsúlyosabb.

A magyar nyelv és irodalom tanításának további céljai:

1. A tanulók szövegértési és szövegalkotási képességeinek folyamatos fejlesztése. Ezáltal azonosítani és alkalmazni tudják a verbális és non-verbális kommunikáció jeleit, megértik mások véleményét, ki tudják fejezni a sajátjukat.
  2. A tanulók nyelvi megnyilatkozásai megfeleljenek a magyar nyelvhelyesség, illetve helyesírás szabályainak.
  3. A hagyományos és digitális szövegfeldolgozások révén fejlődjenek a tanulók íráskészsége, digitális kompetenciája, ismerjék meg a hagyományos és digitális információforrásokat, tanulják meg azok kritikus és etikus használatát.
  4. A tanulók rendelkezzenek megfelelő retorikai ismeretekkel, tagolt, arányos szöveget tudjanak alkotni. Ismerjék az érvek, a cáfolatok fajtáit, a nyelvek főbb típusait, az anyanyelvük eredetéről szóló tudományos hipotéziseket, bizonyítékokat, a nyelvtörténetünk nagy korszakait és fontosabb nyelvemlékeinket.
- Érettségüknek megfelelő szinten tanulják meg nyelvünk földrajzi és társadalmi tagozódását, értsek meg, hogy a nyelv folyamatosan változó rendszer, és ezért a változásért felelősséggel tartoznak.
5. Tanulmányaik alatt ismerjék meg a magyar irodalom korszakait, alkotóit, irodalmunk történetét, az európai irodalom korszakváltást hozó nagy szakaszait, alkotásait. A magyar irodalom kiemelkedő jelentőségű műveit tanári irányítással, majd önállóan értelmezzék,

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

elemezzék. Az irodalmi művek elemzése segíti az összetett gondolkodási műveletek kialakítását: elvonatkoztatás, jelentéssíkok elkülönítése, elemzés, szintetizálás.

6. Az irodalmi művek befogadása által fejlődjenek a tanulók szövegértése, szépérzéke, alakuljon ki az irodalomról szóló laikus szaknyelvük.

7. A könyv nélkül megtanulandó művek segítségével fejlődjenek a tanulók memóriája, előadókészsége. A memorizálás tartós bevésést jelent, mely egyszerre gazdagítja ismereteiket és jelent bármikor előhívható tudást.

8. A magyar nyelv és irodalom tantárgyak nemzetünk gondolkodástörténeti, művészeti hagyományának egy meghatározó szeletét ismertetik meg a tanulókkal. Ezért kiemelten fontos cél, hogy a tanulók számára ez felfedezés, intellektuális és emocionális élmény legyen, olyan hatás, mely gazdagítja műveltségüket, és bevonja őket kulturális örökségünkbe. Az irodalomoktatás a fejlett érzelmi intelligencia kialakításának egyik legfontosabb eszköze.

9. Cél továbbá, hogy az iskolai tanulmányok végére a már fiatal felnőttek készen álljanak ismereteik, műveltségük, elsajátított készségeik révén arra, hogy bekapcsolódjanak a munka világába, továbbtanuljanak, művelt, nemzetünk iránt elkötelezett emberekké váljanak. Olyan személyiségekké, akik tudatos kultúrabefogadók, műértők lesznek, képesek az értelmező gondolkodásra, az önreflexióra.

A szépirodalmi és gyakorlati szövegek, drámajátékok, helyzetgyakorlatok segítenek a saját nézőpont kialakításában és más nézőpontok megértésében, a problémamegoldás fejlesztésében, valamint az empátia kialakításában. Az irodalomoktatás a fejlett érzelmi intelligencia kialakításának egyik legfontosabb eszköze. Az európai és azon belül a magyar kultúra nagy történeteinek, szövegeinek megismerése lehetővé teszi a közösség erkölcsi értékeinek átadását, valamint társadalmi, etikai, lélektani kérdések értelmezését.

19. Matematika

A matematika tanulásának legfontosabb célja, hogy a tanuló:

1. megtapasztalja a matematika értékeit, hasznosságát, szépségét;
2. megismerje a matematikai gondolkodás természetét és a matematika alapvető sajátosságait;
3. fejlessze a szövegértését, a szövegalkotó és absztrakciós képességét a matematika nyelvének és szimbólumainak szóbeli és írásbeli alkalmazása során;
4. fejlessze a számolási készségét, a modellezési, a problémamegoldó és döntési képességét;
5. fejlessze a logikus, pontos, kreatív, mérlegelő, stratégiai és rendszerező gondolkodását;

6. alkalmazható tudásra tegyen szert.

Az alapfokú képzés első évfolyamát kezdő, jellemzően 6-7 éves kisiskolások gondolkodása konkrétumokhoz kötött. A tanuló matematikai tartalmú tevékenységei során alakulnak az ismeretei és formálódik a gondolkodása, amelyet az egyedi tapasztalatokból kiemelkedő jellemzők (tulajdonságok és összefüggések) megismerése vezet majd az általánosítások és az absztrakció felé. Az 1–4. évfolyamon a matematika műveléséhez szükséges ismeretek kialakítása, a matematikai – a számfogalomhoz, a számérzékhez, a mentális számegyeneshez kapcsolódó – képességek kibontakoztatása, az alapkészségek kialakítása alapvető feladat úgy, hogy a spirálisan épülő tananyag fogalmai egy megértett, jól működtethető ismeretrendszer alapozzanak meg.

A matematika tanulásának alapvető módszere a valóságon alapuló, személyes, cselekvő tapasztalatszerzés, amely a különböző érzékszervek bevonásával, mozgással, valamint szemléletükben és matematikai tartalmukban egyaránt változatos eszközök használatával, játékokkal valósul meg.

A tanuló ebben a nevelési-oktatási szakaszban találkozik olyan egyszerű problémákkal, amelyek megoldásában szerepet játszik a megfigyelés, az értelmezés, az összefüggések felfedezése, ezáltal fejlődik gondolkodása, problémamegoldó képessége. Már a rendszerező készségek fejlődésének kezdeti fázisában is képes a lehetőségek megkülönböztetésére, azok rendszerezett felsorolására. Alsó tagozaton az új elemeket tartalmazó, problémát jelentő helyzetek nagyrészt örömteli tevékenységekben, játékos helyzetekben merülnek fel, a tanuló így gyakorolhatja, alkalmazhatja megszerzett ismereteit, fejlesztheti problémamegoldó, rendszerező és döntési képességeit. Elkezdi megtapasztalni, hogy a matematika segítségével hogyan lehet leírni a közvetlen környezete természeti, vizuális, technikai jelenségeit, tevékenységeit.

Az alapfokú képzés első, a matematikai alapkészségek kialakítását legfőbb célként megjelölő nevelési-oktatási szakaszát követően az 5–8. évfolyamon a matematika tanulásának során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A konkrét tárgyi tevékenységekből kiindulva a képi szemléltetések, ábrázolások mellett megjelennek a szimbolikus modellek. A tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésén alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye. Felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját.

A tanítás fő módszere továbbra is a felfedeztetés, a konkrét tevékenységből, játékból, hétköznapi szituációból fakadó indukció. A tanulási tevékenység és problémamegoldás során a tanulót ösztönözni kell egyszerű problémák felfedezésére, megfogalmazására és a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezésére. A tanuló konkrét helyzetek megoldására képi és szimbolikus modelleket, stratégiákat alkalmaz és alkot, ezáltal fejlődik problémamegoldó és problémaalkotó képessége.

A kombinatív képességek területén a lehetőségek strukturált felsorolásából fokozatosan kialakulnak a rendszerezést segítő konkrét eszközök, stratégiák alkalmazásának készségei.

Az 5–8. évfolyamon a természettudományi, a digitális technológiai és a gazdasági ismeretek tanulási-tanítási tartalmakban való megjelenése lehetővé teszi a matematika alkalmazhatóságának, hasznosságának bemutatását.

20. Történelem és állampolgári ismeretek

A tanulási terület a *történelem*, az *állampolgári ismeretek*, valamint a *hon- és népismeret* tantárgyakat foglalja magában. Középpontjában az emberi civilizáció – és annak részeként a magyarság – által létrehozott kulturális, társadalmi, politikai és gazdasági eredmények bemutatása, emberek és közösségek viszonyának tanulmányozása áll.

A **történelem**tanítás fő feladata olyan ismeretek és értékek közvetítése, valamint kompetenciák elsajátíttatása, amelyek hozzásegítik a tanulót, hogy tájékozott, aktív és elkötelezett állampolgárrá, kisebb és nagyobb közösségeinek felelős tagjává váljék.

A történelemtanítás feladata továbbá, hogy a tanuló ismerje fel, hogy a történelem szereplői különféle mintákat közvetítenek a jelen emberek számára is, a múlt tanulságai kihatnak saját döntéseinkre. Fontos, hogy tudatosítsa, a jelen, annak minden eseménye a jövő történelme, s így ő is annak résztvevője.

A történelemtanulás során a tanuló megismerkedik a magyar és a világtörténelem legfontosabbnak tartott eseményeivel, jelenségeivel, folyamataival és szereplőivel. Ez jelentős mértékben elősegíti, hogy a tanuló megismerje és elsajátítsa azt a kulturális kódrendszert, amely lehetővé teszi számára identitása, valamint a magyar nemzet és a keresztény normarendszeren alapuló európai civilizáció iránti elkötelezettsége kialakítását és megerősítését.

Az **állampolgári ismeretek** tantárgynak a megszerzett történelmi tudásra szervesen épülő témái és tevékenységei

– az alap- és középfokú tanulmányok zárásaként a 8. és 12. évfolyamon – a tanuló számára fontos és hasznos ismereteket ad az állam működéséről és intézményeiről, valamint a család és az állam gazdasági szerepéről. A tantárgy tudást, kultúrát és normákat közvetít, és a tanulót hozzásegíti ahhoz, hogy hazáját szerető, önálló és felelős, demokratikus gondolkodású polgárrá, a kisebb-nagyobb közösségek értékalkotó tagjává váljon, valamint ahhoz, hogy ismerje és gyakorolni tudja az aktív és felelős állampolgári létehez szükséges eljárásokat, élni tudjon a társadalmi intézményrendszer nyújtotta lehetőségekkel.

Fő cél a normakövető magatartás és a társadalmi felelősségvállalás megalapozása, a szabadság és felelősség, valamint az alapvető jogok és kötelességek egyensúlyának megismerése. További cél a jogrendszer mindennapi élettel való összefüggéseinek

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

értelmezése, a jogérvényesülés területeinek és az érdekérvényesítés lehetőségeinek feltárása. Cél továbbá az alkotmányosságon alapuló politikai kultúra ismerveinek és jelentőségének megértése, mely így a tanuló szocializációjának szerves részévé válik.

Az is cél, hogy a tanuló ismerje és értelmezze a nemzeti és európai identitás kettős jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is.

A **hon- és népismeret** tantárgy tanulása során a tanuló megismerkedik nemzeti kultúránk nagy hagyományú elemeivel, a magyar néphagyománnyal és a hazánkban élő nemzetiségek kulturális emlékeivel, szokásaival, jelenével.

Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld tiszteletét alapozzák meg. Segíti az egyéni, családi, közösségi, nemzeti, nemzetiségi identitástudat és történeti tudat kialakítását.

A történelemtanulás célja, hogy a tanuló:

1. alapvető ismereteket szerezzen a magyarság, a magyar nemzet és Magyarország, az európai civilizáció, valamint az emberiség múltjáról;
2. a megszerzett ismeretek által erős, határozott magyar identitással rendelkezzen, és így a magyarságot egyszerre tekintse a történelem során kialakult emberi közösségnek, valamint természetes vonatkoztatási pontnak;
3. elsajátítsa a közös kulturális kód leglényegesebb elemeit (szimbólumok, történelmi személyek, történetek, fogalmak, alkotások);
4. képes legyen a múlt és a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól és jelenségeiről árnyalt, megalapozott véleményt alkotni, illetve ezek alakításában cselekvően részt vállalni;
5. ismerje a demokratikus államszervezet működését, a jogállamiság elveit, az emberi jogokat, és legyen tisztában állampolgári jogaival és kötelességeivel;
6. képes legyen a társadalmi viszonyok és folyamatok értelmezésére;
7. ismerje a piacgazdaság működésének elveit, előnyeit és hátrányait, lehetőségeit, valamint veszélyeit, és ismereteit alkalmazni tudja saját döntései meghozatala során.

A történelemtanulás célja továbbá, hogy a tanulóban:

1. kialakuljon a magyar nemzet és az emberiség története során megnyilvánuló kiemelkedő emberi teljesítmények iránti tisztelet, a történelmi tragédiák áldozatainak szenvedése iránti együttérzés és méltó megemlékezés igénye;
2. kialakuljon az európai civilizációs identitás is, amely az antikvitás, a zsidó-keresztény kultúra, valamint a polgári jogrend alapértékeire épül;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

3. kialakuljon a demokratikus elkötelezettség, amely alapvető értéknek tartja a többségi döntéshozatalt, az emberi jogokat, valamint az állampolgári jogokat és kötelességeket;
4. kialakuljon a társadalmi felelősség, szolidaritás és normakövetés, amely alapvető értéknek tartja a közösség iránti elköteleződést, valamint az egyéni választási lehetőségeket;
5. kialakuljon az egyéni kezdeményezőkészség és felelősségvállalás, amely egyszerre tartja alapvető értéknek a szabadságot és a felelősséget, valamint a közösség számára a fenntarthatóság, az élhető élet biztosítását.

Az **állampolgári ismeretek** tantárgy civilizációs értékeket és mintákat közvetít, erősíti a felelősségtudatot és a nemzethez tartozás érzését. Ennek érdekében segíti a szituációhoz igazodó kommunikáció kialakítását, a másik ember gondolatainak, véleményének megértését, az együttműködés lehetőségeinek feltérképezését és közösségformáló erejének megtapasztalását, a hazafias érzés kialakítását, az alapvető honvédelmi ismeretek elsajátítását, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítését, valamint a környezeti, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság feltételeinek kiemelését.

A tantárgy keretében a tanuló elsajátítja a tudatos és felelős állampolgári létezés szükséges alapvető ismereteket, a szociális kompetenciák fejlesztése révén megismeri és gyakorolja azokat az eljárásokat, készségeket, amelyek a társadalmi részvételéhez, mindennapi boldogulásához szükségesek. A tanuló megismeri és megérti, hogy a haza védelme nem csak a fegyveres erők feladata, hanem minden magyar állampolgáré, ezért a honvédelem ügye a lehető legszélesebb nemzeti egységet képviseli.

Az állampolgári ismeretek tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. megértse a jogérvényesülés és a jogi, erkölcsi normák társadalmi jelentőségét, hogy képes legyen egyensúlyt teremteni a közösség érdekei és az egyén törekvései között;
2. ismerje a demokratikus jogállam felépítését és működését, hogy tájékozott, a közügyek iránt érdeklődő személyiséggé válhasson;
3. nevezze meg a magyar nemzettudat sajátosságait, értse meg a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is;
4. ismerje lakóhelye kulturális és néprajzi értékeit, válják élményalapúvá lokálpatriotizmusa, személyiségébe épüljenek be a nemzeti közösséghez tartozás emocionális összetevői; mélyüljön el hazaszeretete;
5. értse meg a haza védelmének fontosságát, ismerje meg, hogy a honvédelem milyen feladatköröket foglal magában, és milyen kötelezettséget ró minden magyar állampolgárra;
6. sajátítsa el azokat az ismereteket és készségeket, amelyek a mindennapi életben való tájékozódását segítik;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

7. segítséget kapjon a felnőtt szerepekre való felkészüléséhez, hogy életpályáját, jövőjét megalapozottan tervezhesse meg;
8. törekedjék a generációk közötti kapcsolat kialakítására, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítésére;
9. értse meg a környezeti és gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság jelentőségét a mindennapi életben, az egyén, a család, a település, a régió és az állam szintjén, valamint globális perspektívában is;
10. támpontokat kapjon ahhoz, hogy pénzügyi döntéseit körültekintően és megalapozottan hozhassa meg;
11. szemléletét problémamegoldó attitűd jellemezze, fejlődjék rendszerszemlélete, nyitottá váljon javaslatok megfogalmazására, tervek, tervezetek elkészítésére;
12. fejlessze a konstruktív alkalmazkodáson alapuló hiteles és hatékony kommunikációs készségeit;
13. megtapasztalja a társas együttműködés közösségformáló szerepét, és felismerje társadalmi jelentőségét;
14. az információk szerzéséhez és rendszerezéséhez, fotógalériák összeállításához, beszámolók elkészítéséhez használja az infokommunikációs eszközöket.

A **hon – és népismeret** tantárgy lehetőséget ad a tapasztalati úton történő tanulásra, az ismeretek élménypedagógiai módszerekkel történő elsajátítására. Fontos szerepet kap a saját gyűjtőmunka, a szűkebb és tágabb szülőföld értékeinek, hagyományainak tanári támogatással történő felfedezése, a megismert néphagyományok feldolgozása, megjelenítése egyéni és csoportmunkában. Az önálló ismeretszerzésben szerepet kap a család és a tágabb rokoni, szomszédi környezet. Az idősebb korosztály ismereteinek befogadása erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet, formálja a nemzethez, a családhoz, valamint a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás tudatát. A különböző generációk ismereteinek, életmódjának felfedezése fejleszti a több nézőpontú gondolkodást, a mérlegelés képességét. A tantárgy a múltra támaszkodva erősíti a tanulóban a családja és a nemzete jövőjéért érzett felelősségtudatot.

A tantárgy keretében a tanuló megismeri, megérti a hagyományos gazdálkodó életmód szemléletét, amely a természettel való harmonikus együttélésre alapul, valamint a városi polgári életforma hagyományait. Mintát kap a közösségi életforma működésére, az egymásnak nyújtott kölcsönös segítség megvalósítható formáira. Részesre lehet a játékok segítségével megvalósuló nevelési folyamatnak, amely életkori sajátosságainak megfelelően nyújt mintát a hagyományos, családon belüli szerepkörök, feladatkörök elsajátítására.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A hon- és népismeret tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. felfedezze, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi tradíció közel hozza a múltat, és segít eligazodni a jelenben, egyben irányt mutat a jövő számára is;
2. megértse, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltség része;
3. megalapozza saját nemzeti önismeretét, megértse a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából egyaránt;
4. indíttatást kapjon a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére;
5. megismerje szűkebb környezete nemzeti értékeit, mintát kapjon a lokálpatriotizmus élményszerű kifejezésére;
6. nyitottá váljon a velünk élő nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, a világ többi népének értékei iránt;
7. mintát kapjon a hagyományos férfi és női szerepekre való felkészüléshez, hogy a klasszikus családmódellet alapjait el tudja sajátítani;
8. megismerje az önellátó és a városi életmód jellemzőit, szokásait;
9. elsajátítson népi játékokat, népdalokat, köszöntő és színjátékszerű népszokásokat;
10. megismerje a magyarság és a Magyarországon élő nemzetiségek népművészetét, népszokásait.

21. Etika / hit- és erkölcsstan

A tantárgy középpontjában az erkölcsi nevelés áll, amely a tanuló erkölcsi érzékének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztését jelenti. A tanulás folyamán az erkölcsi kategóriák jelentéstartalmának folyamatos gazdagítása, szükség esetén újraértelmezése, élethelyzetekre vonatkoztatása, valamint az ezekből következő etikai kérdések felvetése történik. A tananyag alapvető értékeit közvetíti: a segítség, megértés, együttérzés, törődés, szabadság, felelősség, igazságosság, becsületesség, méltányosság, tolerancia, önazonosság. Ezek a tanuló lelkiismeretének fejlődését szolgálják. A témák feldolgozása a tanulót megfontolt döntésre, kulturált véleményalkotásra és felelős tevékenységre készíti.

Az etika tanulása során a tanuló megismerkedik a magyar, az európai és a világtörténelem etikailag is fontos eseményeivel, jelenségeivel, folyamataival és szereplőivel. Ez jelentős mértékben elősegíti, hogy a tanuló megismerje és elsajátítsa azt a kulturális kódrendszert, amely lehetővé teszi számára identitása, valamint a magyar nemzet és a keresztény,

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

keresztyén normarendszeren alapuló európai civilizáció iránti elkötelezettsége kialakítását és megerősítését.

A tantárgy tanulása folyamán a tanuló számos olyan történettel, konfliktussal, dilemmával, emberi magatartással és sorssal találkozik és foglalkozik, amely nemcsak tájékozottsága, életismerete és gondolkodási képessége kibontakozásához járul hozzá, hanem erkölcsi és érzelmi fejlődését is szolgálja. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek.

Az etika tanterv főbb pedagógiai alapelvei:

1. A tanulók komplex személyiségfejlesztése, értelmi, érzelmi, társas-lelkületi formálás és a cselekvő magatartásra, viselkedésre buzdítás.
2. A teljes személyiség aktivizálása, a belső motiváció felkeltése és ébren tartása.
3. Célrendszere és ajánlásai élményt adók, személyiséget, meggyőződést formálók.
4. A tananyagok kiválasztása és annak megvalósítása során figyelembe veszi az egyes korosztályok tipikus életkori sajátosságait és lehetséges élethelyzeteit, valamint lehetőséget kíván adni a tanulók és tanulócsoportok egyéni sajátosságai szerinti differenciálásra.
5. Az aktív, cselekvő viselkedés, magatartás megélésére ösztönzi a tanulókat a különböző élethelyzeteikben.
6. Fontosnak tartja a nevelés három színterét: család, iskola, társadalom.
7. Az etika tantárgyban elsődleges az érzelmi, érzületi nevelés, a morál- és morális fejlesztés, amely során a gyermekek cselekedtetése, meggyőződésének formálása elengedhetetlenül szükséges a lelkiismeretes magatartás megszilárdulása érdekében.
8. A nevelés mindig egy társadalmi közegben történik, így a nemzeti értékeink megismerése és megőrzése alapfeladat.

Az etika tantárgy tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. olyan tartalmakat kapjon, amelyek segítik saját értékrendjének gazdagításában, és az alapvető értékek emberi életben betöltött szerepének megértésében;
2. tisztelettel tekintsen az életre, az emberi méltóságra;
3. az európai, a nemzeti hitvilág megismerése során tekintse át, hogy a vallás mit tart értékesnek az emberi viszonyulások tekintetében;
4. támogatást kapjon a kultúra elemeinek elsajátítása során;
5. legyen képes céltudatos, felelősségteljes, alaposan mérlegelt döntések meghozatalára;
6. törekedjen tudatos, cselekvő magatartásra, életvezetésre, közösségi felelősségvállalásra;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

7. sajátítsa el a közös kulturális kód leglényegesebb elemeit: szimbólumok, történelmi személyek, történetek, fogalmak, alkotások;

8. fejlessze társas-lelkületi készségeit, öntudatos gondolkodását, jövőképét.

Célja továbbá, hogy a tanulóban:

9. kialakuljon a magyar nemzet és az emberiség története során megnyilvánuló kiemelkedő emberi teljesítmények iránti tisztelet, a történelmi tragédiák áldozatainak szenvedése iránti együttérzés és méltó megemlékezés igénye;

10. kialakuljon az európai civilizációs identitás is, amely az antikvitás, a zsidó-keresztény kultúra, valamint a polgári jogrend alapértékeire épül;

11. kialakuljon a demokratikus elkötelezettség, amely alapvető értéknek tartja a többségi döntéshozatalt, az emberi jogokat, valamint az állampolgári jogokat és kötelességeket;

12. kialakuljon a társadalmi felelősség, szolidaritás és normakövetés, amely alapvető értéknek tartja a közösség iránti elkötelezettséget, valamint az egyéni választási lehetőségeket;

13. kialakuljon az egyéni kezdeményezőkészség és felelősségvállalás, amely egyszerre tartja alapvető értéknek a szabadságot és a felelősséget, valamint a közösség számára a fenntarthatóság, az élhető élet biztosítását.

Az 1–4. évfolyamon a tanuló kognitív fejlődésére művelet előtti és konkrét műveleti szakaszok egyaránt jellemzőek. Az erkölcsi normák és szabályok keletkezésének magyarázatában, a tevékenységek motivációjában és a transzcendens hit fejlődésében is nagy szerepet kap a tanuló által elfogadott tekintélyszemély véleménye, viselkedési mintája; ugyanakkor a jó-rossz cselekedetek elbírálásában már megjelennek a tettek – egyénre és környezetre vonatkoztatott következmények mérlegelése is. Az éntudat és önismeret fejlődésében a pszichológiai én kibontakozásának folyamata kezdődik el.

Az 5–8. évfolyamon tanulók kognitív fejlődésére a fejlettségi szintek heterogenitása következtében a konkrét műveleti és a formális műveleti szakaszok sajátosságai egyaránt jellemzőek. A normák megállapításában, cselekedetek elbírálásában, a büntetés megállapításának mértékében a tekintély helyét átveszik a közös megegyezésen alapuló szabályok, az erkölcsi ítéletekben megjelenik a cselekvő szándékának megítélése. Az adott kortárscsoportnak és a tanuló által elfogadott tekintélyszemélynek való megfelelés motiváló ereje mellett megjelenik az aktuális csoportnormák megkérdőjelezése, az igazságosság hiányának felismerése is. Az éntudat és önismeret fejlődésének következtében kialakul a saját érzelmek és gondolatok megfigyelése és ellenőrzése. A szükségletek szabályozása tekintetében az 5–6. évfolyamokhoz tartozó, jellemzően 11–12 éves tanulók éntudatát a kapcsolatok által szerzett tapasztalatok uralják. A tanuló számos helyzetben változtatja társas identitását, ami a saját szükségletek társas elvárásoknak való alávetéséhez is vezethet.

A hit fejlődésében még a csoport többségének értékrendjéhez való igazodás dominál, de már megkezdődik az önálló identitás kialakítása is.

22. Természettudomány és földrajz

A természettudományos és földrajzi tudáselemek az alapfokú nevelési-oktatási szakaszban az 1–2. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést támogató olvasmányaiban kaphatnak helyet. Ezt követően a 3–4. évfolyamon az alapkészségek fejlesztését középpontba állító környezetismeret tantárgy jeleníti meg a tanulási területet. Az 5–6. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika tartalmi moduljaiból egységes keretbe foglalt természettudomány tantárgy a tartalmi tudás bővítése mellett a természettudomány vizsgálati módszereinek megismertetését, a gondolkodás és tudásalkalmazás készségeinek fejlesztését is célul tűzi ki. A 7–8. évfolyamokon önállóan jelennek meg a fizika, kémia és a biológia tantárgyak, de továbbra is fontos cél az összefüggések megismerése, a tudásalkalmazáshoz szükséges kompetenciák megszerzése, ezért is szükséges, hogy a témakörök zárásához lehetőleg integráló tanórák is kapcsolódjanak.

A földrajz tantárgy tanulása-tanítása a 7. évfolyamon a természettudományos szaktantárgyakkal párhuzamosan kezdődik. A tantárgy a természettudomány és társadalomtudomány jellemzőit egyszerre hordozza, ezért a természettudományos tudástartalmakhoz való kapcsolódást a kereszttartalmak illeszkedésével, a nem tantárgy specifikus készségek alkalmazásával, és a transzverzális kompetenciákra épülő tudásalkalmazással kell megvalósítani (például gazdaság- és társadalomföldrajzi ismeretek, hon- és népismeret).

22.1. Környezetismeret 3-4. évfolyam

A környezetismeret tanításának legfontosabb célja, hogy a tanuló:

1. elsajátítsa és gyakorolja a természettudományos ismeretszerzés módszereit;
2. fejlessze a megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képességét;
3. fejlessze a mérési technikáját és a kísérletezésekhez szükséges képességeit;
4. fejlessze problémamegoldó gondolkodását, kommunikációs és vitakészségét;
5. rendezze tapasztalatain keresztül szerzett ismereteit;
6. a mindennapi életben és a szaktárgyak eredményes tanulásában alkalmazásra képes tudásra tegyen szert;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

7. tanulja meg szeretni, tisztelni és védeni a környezetét, ismerje a környezettudatos életmód szokásait;

8. ismerje az egészségtudatos életmód szokásait.

A környezetismeret tanításának legfontosabb célja a 3–4. évfolyamon azon képességek, szokások fejlesztése, melyek a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek. Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanuló cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsa el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit, ne csupán biológiai, földrajzi, kémiai, fizikai ismeretek átadása történjen. A tanulási folyamat során az ismeretszerző módszerek elsajátításán keresztül a megismerési képességek fejlesztése a fő cél, az ismeretanyag pedig az ezek megtanulását, gyakorlását szolgáló eszköz.

A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés, kísérletezés módszereit gyakorolva fejlődik tehát a tanuló megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képessége, mérési technikája, valamint kísérletezési képessége.

22.2. Természettudomány 5-6. évfolyam

A természettudomány tantárgy alapvető szerepet játszik a tudományos és technológiai műveltség kialakításában, a természettudományokkal való ismerkedés korai szakaszában. Összekötő szerepet tölt be az alsó tagozatos környezetismeret és a 7. osztálytól diszciplináris keretek között oktatott természettudományos tárgyak (biológia, fizika, földrajz, kémia) között. Ugyanakkor a tantárgynak van egy horizontális vetülete is, hiszen a természettudományi tanulmányok sok esetben építenek a más tantárgyak (főleg a magyar nyelv és irodalom, a matematika és a történelem) keretében megszerzett tudásra, készségekre, kompetenciákra. A fenti megállapításokból kiindulva a természettudomány tárgy négy olyan alapdiszciplína (biológia, fizika, földrajz és kémia) köré szerveződik, amelyek a természeti törvényszerűségek, rendszerek és folyamatok megismerésével foglalkoznak. Ennek megfelelően a természettudomány tárgy célja e komplex tudásanyag integrálása az egyes természeti rendszerek közötti alapvető összefüggések megvilágítása révén.

A természettudomány tanításának *legfontosabb célja*, hogy a tanuló:

1. ráébredjen a természeti rendszerek és a természetben zajló folyamatok komplexitására, alapvető okaira és magyarázataira;
2. képessé váljon az önálló ismeretszerzésre, az összefüggések felismerésére és az egyszerű elemzések elvégzésére a tanulói kísérletek, terepi megfigyelések és vizsgálatok révén, azzal, hogy a távlati cél a felsőbb évfolyamokon való értő és önálló munkavégzés lehetőségének megalapozása;
3. elsajátítsa a természettudományok egységét szem előtt tartó szintetizáló gondolkodásmódot, legyen képes folyamatokat rendszerben szemlélni;
4. tudjon kritikusan gondolkodni az adott természeti, környezeti problémáról, illetve hogy felismerje az áltudományos információkat, amely nagyban hozzájárul a felelős és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakításához;
5. hozzáférjen a mindennapi életben hasznosítható természettudományos tudáshoz, amelynek révén a mindennapi életükben előforduló egyszerűbb problémákat tudjon megoldani, és kialakuljon benne az értő, felelős döntéshozás képessége;

6. a természetben lejátszódó folyamatok vizsgálatával, a várható következmények megértésével cselekvőképes, a környezetért felelősséggel tenni akaró állampolgárrá váljon, ezzel is hangsúlyozva, hogy az ember egyénként és egy nagyobb közösség részeként egyaránt felelős természeti környezetéért, annak jövőbeni állapotáért;
  7. felismerje és megértse, hogy az elérhető jövő záloga a környezettudatos, fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás;
  8. tudatos eszközhasználóvá váljon az infokommunikációs eszközök használata és a digitális kompetenciák fejlesztése révén;
  9. segítséget kapjon a későbbi műszaki vagy természettudományos pályaválasztáshoz.
- Az 5–6. osztályos gyerekek korcsoporti sajátosságaikból adódóan többnyire kíváncsisággal, érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet, a természet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra azoknak a készségeknek és képességeknek a fejlesztését, amelyek alkalmassá teszik majd őket a felsőbb évfolyamokon a magasabb szintű természettudományok világában történő eligazodásra. A természettudomány tanításának legfontosabb célja tehát azoknak a képességeknek, készségeknek, szokásoknak a fejlesztése, amelyek alsó tagozatban a környezetismeret tantárggyal lettek megalapozva, és amelyek a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

22.3. Biológia 7-8. évfolyam

A korábbi évek tanulmányai után a tanulók részletesebben és elmélyültebben foglalkozhatnak az életjelenségek megértésével, az élőlények sokféleségével és az életközösségek működésével. Az emberi szervezetről szerzett ismeretek fejlesztik a tanulók testképét és önismeretét, hozzájárulnak az egészséges életvitel értékének felismeréséhez, az ezt segítő attitűdök és szokások kialakításához. Az életközösségek vizsgálata, folyamataik azonosítása összekötheti a múlt adatait a jelenben észlelhető változásokkal, amelyből előrejelzés tehető a várható jövővel kapcsolatban is.

A fenntarthatóságot a biológiai rendszerekre vonatkoztatva vizsgálják a tanulók, összefüggéseket keresnek az emberi tevékenységgel, a gazdaság és társadalom működésével is. A tartalmi tudás építése kiegészül a természettudományos vizsgálati és gondolkodási módszerek elsajátításával, amely a mindennapi életben felmerülő problémák vizsgálatában is alkalmazható. A tudomány természetének és működésének megértése és begyakorlása aktív tanulási módszerekkel történik, amely a tanulók együttműködésére és kommunikációjára alapozódik. Az interaktív tanulás megnyitja a problémaazonosítástól a vizsgálatokon át a magyarázat kereséséig vezető megismerési utat, amelyen többféle nyomtatott és elektronikus információforrás felhasználásával, megfelelő támogatással, de önállóan, az egyéni érdeklődés és tanulási szükségletek figyelembevételével haladhatnak a tanulók.

A biológia tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. ismerje a biológiai kutatások célját és módszereit: hipotézisalkotás, megfigyelés, kísérlettervezés és kivitelezés, adatelemzés és következtetés;
2. elemezzen megvalósult kutatásokat, kísérlet leírásokat, végezzen el egyszerűbb biológiai kísérleteket;
3. biológiai problémák vizsgálata során alkalmazza a következtetés, a korrelatív, analógiás, statisztikus és rendszerszintű gondolkodás műveleteit, fejlessze és alkalmazza mérlegelő gondolkodását, kreativitását;

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

4. konkrét példák alapján ismerje meg az élettudományok különböző alkalmazási lehetőségeit, alkosson tényekre alapozott véleményt ezek társadalmi, etikai, gazdasági, technológiai és környezeti következményeiről;
5. tudjon biológiai vonatkozású információkat keresni, azok hitelességének, használhatóságának elemzéséhez széleskörűen tájékozódjon könyvtári és egyéb adatbázisok, nyomtatott és digitális források segítségével;
6. ismerje fel az élőlények sokféleségét, lássa, hogy közös leszármazás alapján hogyan sorolhatók csoportokba;
7. ismerje, és konkrét biológiai problémák magyarázatában alkalmazza az evolúció elméletét;
8. érdeklődjön az élő természet megismerése iránt, szerezzen személyes élményeket a természetben, igyekezzon ezeket alkotó módon kifejezni;
9. vizsgáljon a környezetében előforduló életközösségeket, tapasztalatait használja fel a felépítésük és működésük megértésére, fogalmazzon meg javaslatot a védelmükre;
10. legyen tájékozott a természetvédelem fontosságával, módszereivel és törvényi szabályozásával kapcsolatban;
11. értelmezze átfogóan, a természet, a társadalom és a gazdaság területére kiterjedően a fenntarthatóság fogalmát, ismerje a fenntarthatóság gondolatára vezető tudományos tényeket, modelleket;
12. ismerje fel a földi életközösségek jövőjéért viselt felelősségét, a személyes cselekvés lehetőségeit;
13. az emberi test felépítéséről és működéséről szerzett tudását használja fel a személyes és közösségi egészségmegőrzéssel kapcsolatos döntéseiben;
14. tájékozódjon és gondolkodjon saját testi-lelki egészségéről, tekintse azt olyan értéknek, amely megőrzéséért nap, mint nap tennie kell;
15. ismerje saját testi-szellemi fejlődésének biológiai alapjait, a növekedéssel, a nemi éréssel járó változásokat, ismerje fel és fogadja el az ebben megfigyelhető egyéni különbségeket;
16. egészségértése és egészségműveltsége segítse az eligazodását az egészségügyi ellátórendszerben, valamint a betegség esetén szükséges tennivalók ellátásában;
17. élettani, egészségügyi ismeretei és gyakorlati felkészültsége alapján, szükség esetén tudjon elsősegélyt nyújtani.

A képességek fejlesztése mellett a biológia tantárgy *műveltségkövetítő* szerepe részben a fogalmak és elméletek elsajátítását, részben a tudás működő rendszerre formálását jelenti. A tanuló az egyedi objektumok és jelenségek vizsgálata során alkalmazza és elmélyíti a már megismert fogalmakat, elméleteket. Tanulmányozza az élet folytonosságát, a fajok változását, melyet az evolúció elméletével hozhat összefüggésbe. Egyre teljesebb képe alakul ki az emberi szervrendszerekről, saját testéről. Megismeri a sejtalkotók felépítését és működését, a szervezetszintű folyamatokat a sejtek működésével is kapcsolatba hozza. Az élet folytonosságát az egyed szintjén is értelmezi, megérti a növekedés és a fejlődés jellegzetességeit. Tudatosul benne az egészség megőrzésének fontossága, megismeri az ehhez szükséges életvitel elemeit, megérti az orvosi, szűrővizsgálatok és védőoltások lényegét, fontosságát.

Az aktív és interaktív tanulási helyzetek a tanuló *személyiségét* is fejlesztik. A kérdések felvetése és a válaszok keresése másokkal együttműködve történik, eközben a kommunikációs készségek is fejlődnek. A tanuló megfelelő tanári támogatással, de növekvő önállósággal dolgozhat, lehetőséget kap kreatív ötletek megfogalmazására vagy a mérlegelő gondolkodás gyakorlására. Megtanul egy feladat megoldása érdekében hatékonyan együttműködni társaival, a viták és megbeszélések során tudományosan megalapozott érveket fogalmaz meg.

22.4. Fizika 7-8. évfolyam

A fizika oktatása során a hangsúly a fizikai gondolkodásmódra, a fizika megismerési módszereire, mindennapi életben való alkalmazhatóságára esik, olyan ismeretekre, melyekre a nem szakirányba továbbtanuló tanulónak is szüksége van. Az oktatási, tanulási folyamat mélyíti a szükséges szakmai ismereteket, támogatja a tudásalkalmazást, összekapcsolja a tantárgyon belüli és a tantárgyak közötti releváns információkat és szervesen épít a jelenség alapú tudásszervezés alapelveire.

A 7–8. évfolyamon a tanuló életkori sajátosságainak megfelelően a tananyag feldolgozása szorosan kapcsolódik a mindennapok problémáihoz, azokból indul ki és azokra keresi a választ. Kerüli a túlzott absztrakciót, miközben az aktív tanulás megvalósításával, a kísérletezésre, megfigyelésre épülő tapasztalatok összegyűjtésével, értelmezésével megteremti a szaktudományos ismeretek befogadásának valódi alapjait. A fizika a 7–8. évfolyamon a helyi tantervben szabályozott módon integrált természettudomány tantárgy részeként, annak fizika moduljaként is oktatható.

A fizika tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. azonosítani tudja a fizika körébe tartozó problémákat, a természeti és technikai környezet leírására a megfelelő fizikai mennyiségeket használja, a jelenségek értelmezése során a megismert fizikai elveket alkalmazza;
2. a megismert jelenségek kapcsán egyszerű számolásokat végezzen, grafikus formában megfogalmazott feladatokat oldjon meg, egyszerű méréseket, megfigyeléseket tervezzen, végrehajtsa, kiértékeljen, ábrákat készítsen;
3. tudjon információkat keresni a vizsgált tudományterülethez kapcsolódóan a rendelkezésre álló információforrásokban, elektronikus adathordozókon, nyitottan közelítsen az újdonságokhoz folyamatos érdeklődés mellett;
4. ismerje meg a fenntartható fejlődés fogalmát és fizikai vonatkozásait, elősegítve ezzel a természet és környezet, illetve a fenntartható fejlődést segítő életmód iránti felelősségteljes elköteleződés kialakulását;
5. felismerjen és megértse a természettudományok különböző területei között fennálló kapcsolatokat konkrét jelenségek kapcsán;
6. eligazodjon a közvetlen természeti és technikai környezetükben, illetve a tanultakat alkalmazni tudja a mindennapokban használt eszközök működési elvének megértésére, a biztonságos eszközhasználat elsajátítására;
7. felismerje az ember és környezetének kölcsönhatásából fakadó előnyöket és problémákat, tudatosítsa az emberiség felelősségét a környezet megóvásában;
8. fel tudja tárni a megfigyelt jelenségek ok-okozati hátterét;
9. képessé váljon Univerzumunkat és az embert kölcsönhatásában szemlélni, az emberiség fejlődéstörténetét, jelenét és jövőjét és az Univerzum történetét összekapcsolni;
10. tisztába kerüljön azzal, hogy a tudomány művelése alapvetően társadalmi jelenség;
11. megtanuljon különbséget tenni a valóság és az azt leképező természettudományos modellek, leírások és világról alkotott képek között;
12. felismerje, hogy a természet egységes egész, szétválasztását rész tudományokra csak a jobb kezelhetőség, áttekinthetőség indokolja, a fizika törvényei általánosak, amelyek a kémia, a biológia, a földtudományok és az alkalmazott műszaki tudományok területén is érvényesek.

Az életkori szakasznak megfelelően a tananyag feldolgozása jelenségek központú, tehát valamilyen megfogható, megfigyelhető, megtapasztalható jelenségből kiindulva kerül

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

feldolgozásra. A témaválasztás gyakorlatorientált, az egyes témák feldolgozásának célja mindig valamilyen gyakorlati, a mindennapokban hasznos ismeret megszerzése.

A tananyag feldolgozása során alkalmazandók a differenciálás elvei, a magyarázatok mélységét a diákcsoport képességeihez kell igazítani. A műveltségterületek ebben az életkori szakaszban a közvetlen környezet jelenségeinek megfigyeléséhez, a mindennapokban használt eszközök működésének leírásához kapcsolódnak.

22.5. Kémia 7-8. évfolyam

A kémia által tervezett, fejlesztett molekulák, anyagok teremtik meg az alapját pl. az informatikai lehetőségeknek, épített környezetünk kialakításának, az emberi élet és annak minősége biztosításának.

A kémia tanulási-tanítási folyamatában alapvető szerepe van a tanuló számára releváns problémák, életszerű helyzetek során megjelenő kémiai vonatkozások megismerésének, amit a tanuló aktív közreműködésével, egyszerű – akár otthon is elvégezhető – kísérletek tervezésével, végrehajtásával, megfigyelésével és elemzésével célszerű elérni. Az élményszerű, a tanuló gondolkodásához, problémáihoz közel álló ún. kontextus alapú tananyag feldolgozás – különösen a 7–8. évfolyamon – hatékonyabb, mivel az ismeretek rendszerezésével zárul.

A kémia az anyagok tulajdonságainak és változásainak feltárása és leírása mellett a változások mennyiségi viszonyaival is foglalkozik, ezért a kémia tanulása során az alapvető mennyiségekkel való ismerkedés is a tananyag részét képezi.

A kémia tananyaga mindenkihez szól, nem csak azokhoz, akik vegyészek vagy természettudósok akarnak lenni.

Szervesen kötődik a hétköznapi élethez és hangsúlyozottan élmény- és alkalmazásközpontú.

A kémia tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. érdeklődését felkeltse a környezetben zajló fizikai és kémiai változások okai, magyarázata, komplexitása, elméleti háttere iránt;
2. ismerje a mindennapi életben előforduló alapvető vegyülettípusokat, legyen tisztában alapvető kémiai fogalmakkal, jelenségekkel és reakciókkal, legyen anyagismerete;
3. önálló ismeretszerzési, illetve összefüggés-felismerési készségei fejlődjenek a kísérletek, laboratóriumi vizsgálatok, nyomtatott vagy digitális információforrások önálló vagy csoportban történő elemzése révén, ami megalapozza az értő, önálló munkavégzés lehetőségét;
4. problémaorientált, elemző és mérlegelő gondolkodása alakuljon ki, ami nélkülözhetetlen az információs társadalomra jellemző hír- és információdömpingben történő eligazodáshoz, a felelős és tudatos állampolgári szerepvállaláshoz;
5. tanulmányozza a természetben lejátszódó folyamatokat, valamint átgondolja a várható következményeket, cselekedni képes, a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartást alakítson ki, ezzel is hangsúlyozva, hogy az ember egyénként és egy nagyobb közösség részeként egyaránt felelős a természeti környezetéért, annak jövőbeni állapotáért, felismeri és megérti, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás az élhető jövő záloga;
6. a köznapokban használt vegyi anyagok és az azokkal végzett felelősségteljes munka alapvető ismereteinek elsajátítása mellett tanulja meg a mindennapi életben hasznosítható kémiai ismereteket, és alakuljon ki benne az értő, felelős döntési képesség készsége.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Az általános iskolai kémiai ismeretek tanításának célja egyrészt a természettudományok iránti érdeklődés felkeltése, a természettudományos szemléletmód kialakításának megkezdése, valamint a kémia a társadalom és az egyén életében betöltött szerepének bemutatása. E célokat a tanuló számára releváns problémák, életszerű helyzetek kémiai vonatkozásainak tárgyalásával, a tanuló aktív közreműködésével, egyszerű – akár otthon is elvégezhető – kísérletek tervezésével, végrehajtásával, megfigyelésével és elemzésével kell elérni.

22.6. Földrajz 7-8. évfolyam

A földrajzoktatás során a tanuló megismerheti szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit, a körülötte zajló folyamatokat és ezek összefüggéseit. A földrajz szemléletformáló, szintetizáló tantárgyként olyan, a hétköznapi életben használható ismereteket, eszközöket, módszereket ad a tanuló kezébe, amelyek segítik a tájékozódást egyre összetettebbé váló világunkban, és hozzájárulnak ahhoz, hogy felnőtt életében felelős, környezettudatos, aktív állampolgárrá váljon.

A földrajz tanításának célja, hogy a tanuló:

1. a jelenségek, folyamatok természet- és társadalomtudományi szempontú vizsgálatával a komplexitást szem előtt tartó, szintetizáló gondolkodást alakítsa ki;
2. sajátítsa el az önálló földrajzi információszerzés és -feldolgozás, illetve összefüggés-felismerés készségét;
3. fejlessze a problémaorientált, elemző és mérlegelő gondolkodását, mely készségek nélkülözhetetlenek az információs társadalomra jellemző hír- és információdömpingben történő eligazodáshoz, a felelős és tudatos állampolgári szerepvállaláshoz;
4. alakítsa ki a térbeli tájékozódási készségét, valamint a térbeli folyamatok ok-okozati összefüggéseinek felismerési és elemzési képességét;
5. vizsgálja meg napjaink természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatait, jelenségeit és a közöttük lévő kölcsönhatásokat, valamint a várható következmények átgondolásával alakítsa ki a cselekedni képes és a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartást, fontos a tanulóval felismertetni és megértetni, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás az élhető jövő záloga;
6. a térinformatikai, illetve infokommunikációs eszközök használata révén digitális kompetenciáját fejleszteni tudja annak érdekében, hogy tudatos eszközhasználóvá váljon;
7. szülőföldhöz és magyarsághoz való kötődése kialakuljon és elmélyüljön;
8. fejlődjön esztétikai érzéke és értékítélete a különböző természetes és mesterséges tájak bemutatásával;
9. megértse a globalizáció folyamatát és hatásait, reálisan lássa a világban elfoglalt helyünket, nemzeti értékeinket, ismerje fel a nemzeti és az európai önazonosság felvállalásának és megőrzésének fontosságát;
10. a térbeli-társadalmi egyenlőtlenségek által kiváltott folyamatok földrajzi okainak és lehetséges társadalmi-gazdasági következményeinek bemutatása révén empatikus, problémamegoldó gondolkodást, illetve az érvek ütköztetésére épülő vitakultúrát alakítsa ki;
11. érdeklődését felkeltse az aktuális társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok megismerése, megértése, illetve megvitatása iránt;
12. napjaink társadalomföldrajzi folyamatainak bemutatása révén a toleráns, egymás tiszteletét szem előtt tartó magatartás kialakítására törekedjen;

13. a mindennapi életben hasznosítható pénzügyi-gazdasági ismeretek megismerésével az értő, felelős pénzügyi döntési képességét fejlessze;
14. a globális világ pénzügyi-gazdasági folyamatainak megismerésével a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív és rugalmas állampolgári gondolkodás és vállalkozásra kész attitűd kialakulását fejlessze;
15. pályaválasztását a tantárgy komplexitására, szintetizáló jellegére, a tantárgy által közvetített földrajzi-földtani, környezeti, gazdasági ismeretekre, gondolkodás- és szemléletmódra építve elősegítse.

A 7–8. évfolyamos földrajzi tananyag a földrajzi tartalmakat a közelitől a távoli felé, azaz a közvetlen lakóhely (település) felől Magyarország földrajzán keresztül a kontinentális, majd végül a globális folyamatok felé haladva mutatja be. Az ismereteket a földrajzi szempontból tipikus természet- és társadalom-földrajzi folyamatokra, összefüggésekre fűzi fel, középpontba állítva a földrajzi eredetű problémák komplex bemutatását. A földrajztanítás tudatosan épít a természettudomány tantárgy révén megszerzett földrajzi tudásra, és kapcsolódik az állampolgári ismeretek tantárgyhoz.

23. Művészetek

A művészet alapvető emberi szükséglet, a művészi alkotás pedig az ember legősibb kifejezési módja.

A művészet köznevelésben betöltött szerepe nem önmagáért való, feladata egyensúlyt teremteni az értelmi-érzelmi intelligencia fejlesztésében.

A tanuló belső világának érzelmi gazdagsága pozitívan hat a gondolkodás, a kreativitás, az emlékezőtehetség képességeire. A művészetoktatás a Nat nélkülözhetetlen része, a transzfer hatás következtében tartalmi alkotóeleme lehet minden tantárgy eredményes tanításának.

A művészeti nevelés önálló tantárgyként az ének-zene, illetve a vizuális kultúra oktatásában valósul meg.

23.1. Ének-zene

Zenei anyanyelvünk általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak.

Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok...” (Kodály Zoltán)

Az aktív zenei tevékenységek, mint a közös éneklés, zenélés, alkotás és zenés tematikus projekteken való részvétel, segítik az adott művészeti élmény elmélyülését. Teret adnak az önkifejezés, kreativitás kibontakozásának, és az empátia kialakításának. A zenetörténeti, zeneelméleti és kulturális műveltség a zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódóan az értő befogadást és a mérlegelő gondolkodást fejlesztik.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Az ének-zenei nevelés az intellektuális és az emocionális fejlesztés egyensúlyára épül. Ennek alapja a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlat, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.

Az ének-zene tanításának *célja*, hogy a tanuló:

1. megszerezze az éneklést, a zenét az e tárgyban megismert művészeti alkotások befogadásán keresztül;
2. keresse, ismerje fel és becsülje meg a művészi értékeket;
3. zenei képességei fejlődjenek az éneklésen, a ritmikai- és hallásfejlesztésen keresztül, valamint sajátítsa el az ezeket támogató zeneelméleti alapismereteket;
4. érzelmi intelligenciája, képzelete és kreativitása fejlődjön, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességeire is;
5. komplex látásmódja kifejlődjön a zene társadalmi, történelmi és kulturális kontextusában történő megértésével;
6. erősítse nemzeti öntudatát a magyar népzene, a néphagyományok, a hazai tájegységek életének, szokásainak megismerésén keresztül;
7. elősegítse önállóságát és önkifejezését a társas és egyéni alkotóművészeti tevékenységek művelésén és a véleményformálás fejlesztésén keresztül;
8. megerősítse empátiáját a zenei tevékenységekben való közös együttműködéssel, egymás zenei produkciójának, véleményének, ízlésének tisztelettel való befogadásával.

Az első négy évfolyamon elsősorban alapképességek és készségek fejlesztése zajlik, ezért a témakörök nem alkotnak zárt egységet, és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

A felső tagozat zenei nevelése az alsó tagozatban elsajátított alapozó ismeretekre épül.

A különböző évfolyamokon megismert magyar népdalok, más népek dalai, illetve jelentős zeneszerzők műdalai a tanulók élő dalrepertoárját alkotják. A tanórákon továbbra is alapvető jelentőségű a zenei aktivitás, a kifejező éneklés.

A zenehallgatás során megismert zeneművek széles palettája ugyancsak aktív ismeretként van jelen. A megismert zenetörténeti korszakokhoz tartozó művek kronológiai rendszerezése 7–8. osztályban történik.

23.2. Dráma és színház

A dráma és színház tanulása olyan komplex művészetpedagógiai tevékenység része, amely a csoportos játékok együttes élménye révén segíti elő a tanulók alkotó és kapcsolatteremtő képességének kibontakozását; összpontosított, megtervezett munkára szoktatását; testi, térbeli biztonságának javulását; idő- és ritmusérzékének fejlődését; valamint szolgálja ön- és társismeretük gazdagodását; fejleszti az érzékelést, a kommunikációt, a kooperációt. Különösen alkalmas a fogékonyság, a fantázia, az önkifejezés, valamint a tolerancia, az együttműködés, továbbá a konfliktuskezelési képesség és a felelősségvállalás és autonómia kialakítására, a közösségi tudat és az önazonosság erősítésére. A dramatikus tevékenységek egyszersmind fejlesztik a zenei képességeket, a vizuális érzékenységet, a térérzékelést, a testtudatot, a mozgáskultúrát, ily módon integrálják a többi művészeti kifejezési formát is.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A dráma és színház tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. az élmény megélésén keresztül jusson el a megértésig;
2. alkalmat kapjon az önmagára és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére;
3. különböző élethelyzeteket védett környezetben, biztonságos keretek között vizsgáljon;
4. a drámán és színjátékon keresztül tanulja meg az önkifejezést;
5. részt vegyen közösségépítésben és közösségi alkotásban;
6. verbális és nonverbális kommunikációs készségei fejlődjenek;
7. empátiás készségeit erősítse a dramatikus tevékenységekben való együttműködéssel;
8. komplex látásmódot alakítson ki a dráma és a színház társadalmi, történelmi és kulturális szerepének megértésével.

23.3. Vizuális kultúra

A vizuális kultúra tantárgy legfontosabb alapelve az aktív tanulói alkotómunkán alapuló gyakorlatközpontúság.

A tárgy tanítása akkor eredményes, ha a tanulók vizuális produktumot hoznak létre. Az eredményes fejlesztés a különböző nevelési-oktatási szakaszok életkori sajátosságainak ismeretében, változatos és játékos módszerek használatával érhető el.

A vizuális kultúra tantárgynak jelentős, el nem hanyagolható szerepe van a sokoldalú, kiegyensúlyozott személyiség fejlesztésében, kialakításában.

A tantárgy képességfejlesztő tulajdonságai jelennek meg a fejlesztési területeinek és témaköreinek meghatározásában is. A fejlesztési területek; a vizuális megfigyelés, leírás, emlékezet, belső képalkotás, elemzés, értelmezés, vizuális ábrázolás és kifejezés, közlés és kommunikáció, a kreativitás fejlesztése folyamatát figyelembe véve kerültek kijelölésre. A vizuális megismerés és kreatív produktum létrehozásának logikája mentén meghatározott szerkezeti egységekbe került az adott nevelési-oktatási szakasz elvárt tanulási eredményeinek részletes leírása.

A vizuális kultúra jellemzően képességfejlesztő tantárgy, ebből következően a vizuális megismerés eszközként használható más tudományterületek, más tantárgyak tartalmainak feldolgozásához is.

A vizuális kultúra ismeretanyagának legjelentősebb részét a magyar és az egyetemes kultúrkincsből meríti.

A vizuális kultúra tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. értelmezze és átélje a körülöttünk lévő vizuális jelenségeket;
2. megismerje a mindennapi életben a vizuális kommunikáció szerepét;
3. ismerjen meg újabb kommunikációs formákat;
4. értelmezze a vizuális művészet kultúráközvetítésben elfoglalt helyét;
5. megismerje a kulturális örökség jelentőségét;
6. megismerje a magyar vizuális kultúra meghatározó alkotóit, alkotásait;
7. hazaszeretete és Magyarországhoz való érzelmi kötődése erősödjön a magyar kultúrkincs megismerése által;
8. ismerje a vizuálisan megjelenő nemzeti szimbólumokat;
9. megtanulja a tárgyi népművészet megismerésén keresztül a hagyományörzés jelentőségét;
10. megértse a társadalmi folyamatokat, kortárs jelenségeket és problémákat;

11. a tárgykultúra és az épített környezet megismerésén keresztül megértse a fenntartható fejlődés problémakörét;
12. fejlessze finom motorikáját gyakorlati tevékenységek által;
13. készségszinten használja a vizuális kultúrában alkalmazott alapvető anyagokat, eszközöket
14. kapjon lehetőséget az alkotó kísérletezéshez;
15. szerezzon gyakorlatot a kreatív feladatmegoldásban;
16. tanulja meg a megalapozott, önálló ítéletalkotást;
17. a művészet sajátos eszközeivel fejlődjön érzelmi élete, érzelmi intellektusa;
18. fejlessze az önkifejező képességét;
19. gyakorlatot szerezzon a társakkal, csoportban történő alkotásban, együttműködésben.

Az általános iskola alsó tagozatán a tantárgy legfontosabb feladata az örömteli alkotótevékenység és alkotókedv fenntartása, valamint a vizuális műveltség nyitott szemléletű megalapozása.

Az általános iskola felső tagozatán a tantárgy legfontosabb feladata az örömteli és többféle cél érdekében folyó alkotótevékenység segítése, a kreativitás fejlesztése céljából a kísérletezés bátorítása, a problémamegoldó gondolkodás gyakorlása, valamint a vizuális műveltség komplex szemléletű gyarapítása.

24. Technológia

A Technológia tanulási terület a tanulás-tanítás során olyan tevékenységeket kínál, melyek kutatásvezérelt probléma-meghatározást és -megoldást igényelnek, új és ismeretlen anyagok felkutatását, szerkezetek működésének megismerését, technológiai fogalmak elsajátítását, készségek kialakítását és fejlesztését is lehetővé teszik, valamint produktumok létrehozását eredményezik. Ezek a tevékenységek hozzájárulnak az alkotó és mérlegelő gondolkodás fejlesztéséhez, valamint a vállalkozói és innovatív készségek megszerzéséhez.

A tevékenységek által formálódó kompetenciák különösen nagy jelentőségre tesznek szert a középfokú és felsőfokú tanulmányok befejezését követően, amikor a tanulók az iskolát elhagyva a nemzeti és a globális gazdaság szereplőivé válnak, és bekapcsolódnak a munka világába.

A technológia tanulási terület olyan tantárgyakat kapcsol egymáshoz, amelyek eltérő tartalommal és célrendszerrel rendelkeznek, de szemléletükben közös vonásokat jelenítenek meg: a digitális kultúra, valamint a technika és tervezés.

A digitális kultúra tantárgy olyan kompetenciák megszerzését teszi lehetővé, amelyek a mindennapi életben nélkülözhetetlenek, és elősegítik az információs társadalom változásaihoz történő folyamatos alkalmazkodást.

A technológia fejlődése, az információ szerepének felértékelődése, az egyén digitális környezetben elfoglalt helye és a közösségi kapcsolatok új típusú tudást igényelnek. A tantárgy olyan naprakész ismeretek átadását és olyan készségek kialakítását teszi lehetővé, amelyek biztos alapot kínálnak a tanuló számára az információs társadalomba való sikeres beilleszkedéshez. A tantárgy keretében végzett tevékenység biztosítja a digitális kompetenciák megszerzését, alkalmazását, egyúttal megteremti az elsajátított tudás aktív, önálló bővítésének a lehetőségét olyan új ismeretekkel, melyek elérése a digitális kommunikációs csatornák és eszközök igénybevételének segítségével valósulhat meg.

24.1. Digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy fontos feladata, hogy a tanuló képes legyen a felmerülő problémákat a digitális környezet eszközeivel megoldani, igénybe tudja venni az információs társadalom, e-Világ szolgáltatásait, eleget tudjon tenni az állampolgári kötelességeinek.

A digitális kultúra tantárgy tanulásának legalapvetőbb célja, hogy a tanuló:

1. megszerezze a digitális írástudás, a problémamegoldás és az információs technológia – mint a tantárgy három fő témakörének – ismereteit;
2. felkészüljön a digitális kompetenciák széles körű alkalmazására úgy, hogy arra a más tudásterületekhez tartozó tananyagok feldolgozásakor már építeni tudjon;
3. rendszerezni tudja a digitális eszközök más forrásokból származó tudáselemeit;
4. ismerje a digitális eszközök használatával járó veszélyek kezelését, az ellenük való védekezést;
5. fejlessze tudatos felhasználói attitűdjét mind az egyén, mind a közösség, mind a társadalom szintjén;
6. megtanulja a problémák digitális eszközökkel való megoldásának módjait, beleértve egy adott probléma megoldásához szükséges algoritmusok értelmezését, kiválasztását, módosítását, illetve létrehozását.

Az alsó tagozat 3–4. évfolyamán vezérelvként a digitális kultúra életkori sajátosságokhoz illeszkedő, tevékenység- és cselekvésközpontú tanulása, valamint alkalmazása kerül előtérbe. E szakasz elsődleges feladata az attitűdformálás és a képességfejlesztés. A tanuló olyan tapasztalatokhoz jut ezen a területen, melyek a 8–10 éves életkorban releváns digitális környezetre, a felmerülő, digitális eszközökkel megoldható problémákra adnak valós, kézzelfogható példákat.

Az 5-8. évfolyamon a mindennapi életben használt digitális eszközökkel megvalósított megoldások megismerése a tantárgy hangsúlyos célját alkotja. A tanulás és tanítás egyik feladata a tanuló eltérő informális tanulási utakon összegyűjtött ismereteinek rendszerezése, kiegészítése. A tanuló a digitális kompetenciák és a problémamegoldás képességének fejlesztése során, a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználat gyakorlásával, problémaorientált feladat megoldási módszereket sajátít el. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban fontos célkitűzés, hogy a hétköznapi életből vett feladatok mellett a többi tantárgy tanulása során felbukkanó problémák is előkerüljenek.

24.2. Technika és tervezés

A tantárgy felhasználja a közismereti tárgyak keretében már elsajátított ismeretek közül azokat, amelyek segíthetnek a mindennapi életben felmerülő problémák megoldásában. Olyan cselekvőképesség kialakítása a cél, amelynek mozgatója a felelősségérzet és az elköteleződés, alapja a megfelelő autonómia és nyitottság, a megoldási komplexitás.

A tantárgy struktúrájában rugalmas, cselekvésre építő, tanulóközpontú tanulásra ösztönöz. Az elsajátított tudás hozzájárul a mindennapi életben használható készségek kialakításához és elősegíti a munka világában történő alkalmazkodást.

A technika és tervezés tantárgy tanulásának célja, hogy a tanuló:

- alkalmazni tudja az előzetes tudását a mindennapi élet problémáinak megoldása során;
- alkotótevékenysége keretében elsajátítsa a produktum kivitelezése lépéssorának megtervezését, a terv alapján a tervhez illeszkedő kivitelező tevékenységek elvégzését, a szakszerű eszközhasználatot, az együttműködésre épülő munkakultúrát;
  - ismerje az alapvető technikai folyamatokat;
- megismerje a különböző szakmacsoportok sajátosságait, ezzel támogatva a pályaorientációt, életpálya tervezést.

A technika és tervezés tantárgy tanulásának célja, hogy a tanulóban kialakuljon:

- a gyakorlati tevékenységekhez szükséges minden készség és képesség;
- a pozitív alkotó magatartás;
- a komplex gyakorlati problémák megoldási készsége;
- a felelős, környezettudatos beállítottság és a kritikus fogyasztói magatartás.

Az 1-4.évfolyamon kiemelt feladat a kezűgyesség életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztése, mely meghatározó segítséget jelenthet az íráskészség kialakításában. A tanórákon végzett tudatos, tervszerű átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technikai folyamatok alkalmazását, a feladatvégzés során keletkező maradványanyagok környezettudatos elhelyezését.

25. Testnevelés és egészségfejlesztés

A testileg és lelkileg egészséges ember az egészség állapotát, a harmonikus életet értékként éli meg. Az egészséges és harmonikus életvitelt megalapozó szokások a nevelés-oktatás egyes szakaszaiban a pedagógusok személyes példamutatásán keresztül alakulnak ki.

A mozgáshoz, mint alapkompétenciához kapcsolódó képességek, készségek, az adott szituációnak megfelelően mobilizálódó motoros képességek és készségek jelentik az alapját annak, hogy az adott egyén a társadalom aktív tagjává váljon, és az egész életen át tartó mozgásos cselekvési biztonság jellemezze.

A tanulási terület **testnevelés** tantárgyának tanulása-tanítása során szerzett ismeretek, kialakított készségek és megfelelően formált attitűdök más általános kompetenciáknál is megjelennek. Példaként említhető a társadalmi részvétel és felelősségvállalás, ahol az iskola hozzásegíti a tanulót ahhoz, hogy toleránssá váljon a fogyatékossággal élők iránt.

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területéhez tartozó testnevelés tantárgy legfontosabb célja, hogy a tanuló:

1. megismerje a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdöket, a fizikailag aktív életmód élethosszig tartó jótékony hatásait;
2. megtanulja a testnevelés és egészségfejlesztés szakkifejezéseit, helyes terminológiáját;
3. mozgásműveltségét olyan szintre fejlessze, hogy alkalmassá váljon a hatékony mozgásos cselekvéstanulásra, az önálló testedzésre;
4. az alsó tagozat végére legalább egy úszásnemben megtanuljon úszni;
5. életkorának, testi adottságának megfelelően fejlessze motoros teljesítőképességét, váljon képessé saját motoros teljesítmény- és fittségi szintje tudatos befolyásolására, elfogulatlan értékelésére;
6. a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközeivel fejlessze önismeretét, érzelmi-akaratik készségeit és képességeit, alakítson ki szabálykövető magatartásmintákat;
7. fejlessze társas-érzelmi jóllétét, társas-közösségi kapcsolatait, stressztűrő és -kezelő képességét;
8. váljon képessé a baleseti források és az egészséget károsító, veszélyes szokások, tevékenységek értelmezésére.

Az 1-4. évfolyamon a tantárgy tanulásának és tanításának alapvető módszere a játék, a játékoság, amely elsősorban a koordinációs képességek szenzitív időszakban történő fejlesztésére szolgál. A mozgásos játékok közben fejlődik a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővül a relációs szókincs. Kiemelt feladat a cselekvő tapasztalatszerzés, amely a testmozgás mellett sokféle érzékelés bevonásával és változatos eszközök használatával valósítható meg.

Az 5–8. évfolyamon tanulók mozgástevékenységét, mozgásos cselekvését leginkább a prepubertás - és egyes esetekben a pubertáskor mozgásfejlődésének sajátos biológiai érési tényezői határozzák meg. Tekintettel az életkorra jellemző jelentős egyéni eltérésekre, még inkább előtérbe kerül a differenciált fejlesztés, az individuális bánásmód, a tanuló személyiségvonásaiban és társas kapcsolataiban beállt változások empátikus kezelése.

Ebben az életkorban megváltozik a motoros képességek belső összefüggésrendszere, a képességek és a készségek átstrukturálódnak.

26. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvtámogatás valamint a tankönyvellátás rendjét a 4/2017. (IV.10.) EMMI rendelet határozza meg.

Az iskola igazgatója gondoskodik arról, hogy az Nkt. 46. § (5) bekezdése alapján az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket – a munkafüzetek kivételével –, továbbá a pedagógus-kézikönyveket az iskola könyvtári állomány nyilvántartásába vegyék, a továbbiakban az iskolai **könyvtári állományban elkülönítetten kezeljék**, és a tanuló, illetve a pedagógus részére a tanév feladataihoz *az iskola házirendjében meghatározottak szerint* bocsássák rendelkezésre.

- A tankönyvek megrendeléséért az igazgató a felelős. Minden év április utolsó munkanapjáig megküldi a megrendelést a KELLO-nak.
- A tankönyvrendelés módosításának határideje június 30.
- A pótrendelés leadásának határideje szeptember 15.
- Az igazgató a nevelőtestület véleményének kikérésével tankönyvfelelőst bíz meg. A tankönyvfelelős minden év februárig összegyűjti a nevelők által elkészített rendeléseket és kitölti a megrendelő lapokat, begyűjti a tanulók személyi adatait.
- A pedagógus a helyi tanterv és a KELLO területén szereplő tankönyvlista alapján a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével választja ki a tankönyveket, a tanulmányi segédeszközöket.
- Ahol csak lehet, törekedni kell arra, hogy tartós tankönyv kerüljön megrendelésre.
- Évközben új tankönyvet, taneszközt a nevelő nem változtathat.
- A 2. félévi szülőértekezleten tájékoztatjuk a szülőket a következő év taneszköz-szükségeiről.
- Az 1-8. évfolyamos tanulóknak ingyenesek a tankönyvek és munkafüzetek. Tartós tankönyveket rendelünk.
- A nemzetiségi tankönyvek minden évfolyam számára ingyenesek.
- A tankönyv kiválasztásának szempontjai:

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Feleljen meg a helyi tanterv által közvetítendő műveltséganyagnak, a nevelő tartalmi elvárásainak.
- Segítse meg megfelelően a tananyag megértését, legyen korszerű szemléletű, praktikus tartalmú.
- Biztosítsa a gyermeki érdeklődés szinten tartását, legyen olvasmányos, érdekes, lényegyet megragadó.
- Kivitele, tartóssága legyen szinkronban, ára az éves normatív keretösszegbe beleférjen.
- Szerepeljen a tankönyvjegyzékben.

4/2017. (IV. 10.) EMMI rendelet értelmében

„(5) Az iskola igazgatója gondoskodik arról, hogy az Nkt. 46. § (5) bekezdése alapján az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket - a munkafüzetek és az 1-2. évfolyamos tanulók tankönyveinek kivételével -, továbbá a pedagógus-kézikönyveket az iskola könyvtári állománynyilvántartásába vegyék, az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeljék, továbbá az iskolával jogviszonyban álló tanuló, illetve a pedagógus részére a tanév feladataihoz az iskola házirendjében és az iskolai tankönyvellátás rendjében meghatározottak szerint bocsássák rendelkezésre. Az iskolai házirend és az iskolai tankönyvellátás rendje által megállapított tankönyvellátási szabályok nem vonatkoznak a munkafüzetekre és az 1-2. évfolyamos tanulók tankönyveire. Az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket a pedagógus, a tanuló köteles az utolsó tanítási napon visszaszolgáltatni az intézmény könyvtárának.

27. ÉRTÉKELES, OSZTÁLYOZÁS

27.1. Alapelvek

A magatartás, szorgalom és tanulmányi előmenetel értékelésének alapjait a nemzeti köznevelésről szóló [2011. évi CXCV. törvény \(Nkt.\) 54.§-a](#) írja le.

A legfontosabb elvek a törvényből:

- Az értékelést a pedagógus végzi.
- A magatartást és szorgalmat az osztályfőnök értékeli, minősíti az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével.
- A félévi és év végi osztályzatot az évközi érdemjegyek határozzák meg.
- Érdemjegy és osztályzat nem lehet fegyelmezési eszköz

27.1.1. A nevelőtestület szerepe az értékeléseknél

Az Nkt. 54.§ (5) alapján a magasabb évfolyamba lépésről a nevelőtestület dönt, ezért a tanév végén mindenképpen lennie kell osztályozó értekezletnek. Az alább jelzett szakasz azt is

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

megegyeztet, hogy a pedagógus/osztályfőnök értékel. Az Nkt. 54.§ (6) alapján a nevelőtestület bizonyos feltételek fennállása esetén módosíthatja az osztályzatot:

1. Csak a tanuló javára teheti ezt meg, tehát nem ronthat az értékelésen.
2. Csak akkor teheti meg, ha az osztályzat jelentős mértékben eltér a tanév közben adott érdemjegyek átlagától, és erre a pedagógus nem tud elfogadható magyarázatot adni.

27.1.2. Pedagógiai program szerepe

Az eltérő értékeléseket minden esetben a pedagógiai programban kell meghatározni. A program kötelező tartalmi elemeit a [20/2012 \(VIII. 31.\) EMMI rendelet 7.§ \(1\)](#) bekezdése sorolja fel. Ennek b) pontja szerint a pedagógiai program meghatározza „a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, formatív/fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit.”

A **diagnosztikus** értékelés célja a diákok előzetes ismereteinek felmérése. Annak számít az szintfelmérő dolgozat is, ami alapján csoportokba osztjuk a diákokat.

A **szummatív** értékelés egy-egy tanulási szakasz lezárásaként értékeli. Ilyen a témazáró dolgozat, a záróvizsga vagy éppenséggel az érettségi is. A szummatív értékelés célja, hogy minősítse a diák tanulását, hogyan sikerült elsajátítania az adott tananyagot.

A **formatív** értékelés szerepe, hogy alakítsa a tanulási folyamatot. Visszajelzést adjon a tanárnak és a diáknak egyaránt arról, hogy mennyit és hogyan sajátított el. Az ilyen értékelés a tanulási folyamat közben történik és lehetőséget ad a diáknak arra, hogy módosítsa addigi munkáját.

27.2. Érdemjegyek és osztályzatok

Az Nkt. 54.§ (2)-(4) meghatározza a tantárgyak, a magatartás és a szorgalom értékelésekor adható érdemjegyeket és osztályzatokat. A tantárgyi dicséretben részesülő tanulónak „jelest” kell adni, a **tantárgyi dicséretet** pedig a megjegyzés rovatban feltüntetni. A törvény azt is kimondja, hogy elsőben félévkor és év végén, illetve másodikban félévkor szöveges értékelést kell adni.

2011. évi CXCV. törvény

54. § (2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),

c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

(3) Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

27.3. A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei

A magatartás, szorgalom értékelésére az iskolaközösség által elfogadott normákat kell alkalmazni és ezt a pedagógiai program rögzíti.

A tanuló **magatartás** érdemjegye az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezze ki a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt (*felelősségérzet, a közösség érdekében végzett tevékenység, viselkedés, hangnem*).

A tanuló **szorgalom** értékelése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezze ki a tanulmányi munkához való viszonyt (*rendszeresség, pontosság, önállóság, kötelességtudat*).

- A magatartás és szorgalom minősítésrendszerét az osztályfőnök a tanév elején ismerteti a tanulókkal és a szülőkkel.
- Az osztályfőnök és nevelőtestület havonta értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát, a tapasztalatokról tájékoztatja a szülőket (*eNapló, eEllenőrző*).

Félévkor és év végén a tanulók magatartás és szorgalom minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményének meghallgatásával állapítja meg.

A **magatartás** jegyek elbírálása során figyelembe kell venni

- a tanuló személyiségének előző évhez viszonyított pozitív vagy negatív változását
- a közösség érdekeivel való azonosulás szintjét
- a közösség érdekében végzett tevékenységet

Példás magatartású az a tanuló,

- aki betartja a Házirend követelményeit, viselkedése tanórán és azon kívül példamutató
- a rábízott feladatokat példamutatóan ellátja
- nincs igazolatlan órája

Jó magatartású az a tanuló,

- aki a Házirend követelményeit megtartja
- tanórai és azon kívüli viselkedése jó
- a közösség érdekében vállalt feladatait ellátja
- igazolatlan órája és osztályfőnöki beírása nincs

Változó magatartású az a tanuló,

- aki a Házirend követelményeit gyakran nem tartja be

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- tanórai és azon kívüli viselkedése kifogásolható
- a rábízott feladatok ellátásában nem megbízható
- esetlegesen osztályfőnöki beírása van

Rossz magatartású az a tanuló

- aki rendszeresen, illetve súlyosan vét a Házi rend követelményei ellen
- hangvétele, viselkedése durva, vagy szándékosan árt a közösségnek
- igazolatlan órája és/vagy igazgatói beírása van

A **szorgalom** jegyek elbírálása során figyelembe kell venni:

- a tanuló képességeit, és egybevetni az elért tantárgyi eredményekkel
- a tanuló otthoni körülményeit
- a szorgalom jegy ennek megfelelően eltérhet a tantárgyi érdemjegyeiktől

Példás szorgalmú az a tanuló, aki

- képességeihez és körülményeihez képest a maximális teljesítményt nyújtja
- Az órákon aktív, rendszeres munkát végez, teljesítménye egyenletes
- céltudatos, önellenőrzésre képes

Jó szorgalmú az a tanuló, aki

- az órákon figyel, aktív, feladatait elvégzi
- egyenletesen, megbízhatóan dolgozik

Változó szorgalmú az a tanuló, aki

- ingadozó teljesítményt nyújt, munkája rendszertelen, önellenőrzése fejletlen
- az órákon passzív

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki

- feladatait nem végzi el, egy vagy több tárgyból elégtelen minősítést szerzett

27.4. A dolgozatok értékelésének alapelve

Az írásbeli dolgozatok, röpdolgozatok, beszámolók azonos súlypontozással kerülnek a félévi/év végi érdemjegyeknél beszámításra, minden érdemjegy egynek számít.

A KRÉTA felületén a témazárók érdemjegyeit piros színnel jelöljük. Ennek értéke súlyozottabban kerül beszámításra a félévi és év végi jegyek lezárásakor.

Az értékelés módja **érdemjeggyel** történik, - melyet százalékos és szöveges értékelés is kísérhet.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító pedagógusok:

Alsó tagozat:

- 35 % alatt **elégtelen (1)**
- 36 - 59 % között **elégséges (2)**
- 60 - 75 % között **közepes (3)**
- 76 - 89 % között **jó (4)**
- 90 % felett **jeles (5)**

Felső tagozat:

- 30 % alatt **elégtelen (1)**
- 31 - 55 % között **elégséges (2)**
- 56 - 75 % között **közepes (3)**
- 76 - 89 % között **jó (4)**
- 90 % felett **jeles (5)**

27.5. Az értékelés gyakorisága-rögzítésének határideje a KRÉTA-ban

- félévi
- év végi
- minimum **egy** érdemjegy havonta tantárgyanként heti 3 vagy annál több óraszámú tantárgyak esetében
- minimum **három** érdemjegy félévente tantárgyanként heti 1 ill. 2 órás tantárgyak esetében

27.5. 1. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésének határideje

A KRÉTA rendszerben a naplővezetés ill. az elektronikus ellenőrzőben történő megjelenés rendszerint egyidejűleg történik, így szóbeli feleletnél az az értékelések dátuma vagy az értékelés időpontja. Írásbeli számonkérésnél pedig az a dátum, amikor az értékelés a tanuló tudomására jutott (kiosztottuk a dolgozatot).

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésének *végső határideje*

- szóbeli felelet esetén a felelet napjától számított ötödik munkanap vége
- írásbeli dolgozat esetén a dolgozat kiosztásától számított ötödik munkanap vége

28. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

1) Az iskola az első osztályba történő beiratkozásnál a törvényi előírásokat, az óvodai szakvéleményt, ill. az óvoda által kért Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság által kiadott szakértői vélemény alapján, fogadja tanulóit.

2) Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart. Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza két részre tagolódik, melyek a következők:

1-4. osztály: alsó tagozat

5-8. osztály: felső tagozat

A tanuló az 1-8. évfolyamon abban az esetben is évfolyamismétlésre utasítható, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

3) A magasabb évfolyamba – akár tanév közben – beiratkozó tanulók fogadása esetén is elsőbbséget kell biztosítani a körzetben lakó, tartózkodó illetve testvér gyerekeknek, annak, aki a német nemzetiségi oktatás és nevelés miatt választotta iskolánkat. Abban az esetben, ha a belépő tanuló a témakörök átcsoportosítása vagy nyelvi akadályok miatt nem tud közvetlenül kapcsolódni a helyi tanulócsoporthoz, a nevelő által meghatározott ideig türelmi időt kap a felzárkózásra. A felzárkózásra tanári segítséget kérhet.

4) a) A tanulók továbblépésének feltétele a helyi tanterv által kialakított tantárgyi minimumkövetelmény teljesítése.

A nevelői döntésben a tanév teljesítménye a meghatározó, melyet a folyamatos értékelések alapján a tanító, ill. tanár alakít ki, a nevelőtestület véleményezi. Az a tanuló, aki a tantervi minimumkövetelményt nem teljesítette, 2. osztálytól javítóvizsgát tehet, ill. osztályismétlésre köteles.

Az iskola magasabb évfolyamába léphet az, aki:

- a tantárgyi minimum követelményeket teljesíti az alacsonyabb évfolyamon a tanév végén;
- eredményes osztályozó- vagy javítóvizsgát tesz.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

b) Az a tanuló, aki a tanítási év alatt 250 órát vagy ennél többet mulaszt (igazolt és igazolatlan együttesen), a nevelőtestület határozata alapján, csak osztályozó vizsgán való megfeleléssel léphet magasabb évfolyamba.

Ugyanez vonatkozik arra a tanulóra, aki valamely tantárgy éves összes óraszámának 30%-át hiányozza.

5.) Rendkívüli – tanévet átlépő – továbbhaladási igény esetén a szülőnek (gondviselőnek) kell kérnie a nevelőtestület támogató döntését. A nevelőtestület támogatása esetén a tehetséges tanuló osztályozóvizsgán bizonyíthatja rendkívüli felkészültségét.

28.1. Tanulmányok alatti vizsgák

A 20/ 2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (1) bekezdése szerint:

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

(3) Egy osztályozó vizsga – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Iskolánkban az első félév lezárását megelőző két hét kijelölt napjain (január 1-2. hete), illetőleg a másodék félév lezárását megelőző két hét kijelölt napjain (június 1-2. hete) tehet a tanuló osztályozó vizsgát.

Sikertelen osztályozó vizsga esetén minden év augusztus 15-31-ig terjedő időszakban javítóvizsgát tehet.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A vizsgák követelményeit a kerettanterv által meghatározott követelmény alapján állítja össze a tantestület illetve az adott tanító/szaktanár, melyet az érintett tanuló a vizsgák előtt 3 héttel megkap.

Az osztályozó vizsgára alsó tagozatban az osztálytanítónál, felső tagozatban a szaktanárnál kell jelentkezni írásban a vizsga előtt 2 héttel a tanuló adatainak megadásával. Nyilatkozni kell arról is, hogy a tanuló melyik évfolyamon mely tantárgyból tesz osztályozó vizsgát.

(7) A vizsgázó, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

a) a tanév végén – *legfeljebb három tantárgyból* - elégtelen osztályzatot kapott,

b) a(z)

- osztályozó vizsgáról,
- különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik,
- távol marad, vagy
- a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

(8) A javítóvizsga időpontja.

A vizsgázó, javítóvizsgát

- az iskola igazgatója által meghatározott időpontban,
- az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A művészetoktatásban

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, a tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje, az osztályozó vizsgára jelentkezés módja és határideje.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A tanulónak osztályozóvizsgát kell tenni, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményeinek egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. Az osztályozó vizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban szervezi meg az

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

intézmény, melyre a tanuló a szaktanáránál jelentkezik szóban a vizsga időpontja előtt legalább két héttel.

A tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeket az iskola helyi tanterve tartalmazza.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

29. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

29.1. Az iskola helyi értékelési rendszere

A pedagógus a tanuló teljesítményét *tanév közben rendszeresen* értékeli. Az értékelés kétféle módon történhet: szóveges formában, vagy érdemjeggyel. Ezen felül a nevelő sajátos jelzéseket (piros pont, csillag) is alkalmazhat a gyermek teljesítményének értékelésére.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel fejezzük ki a tanulók teljesítményét.

A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon - a köznevelési törvényben meghatározottak szerint-a tanulók teljesítményének, előmenetelének értékelésében, minősítésében érdemjegyeket, osztályzatokat alkalmazunk.

Szóveges értékelésnél:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul kifejezéseket, kell alkalmazni.

A „felzárkóztatásra szorul” minősítés esetén az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását, akadályozó tényezőket és javaslatokat kell tenni azok megszüntetésére.

Iskolánkban 2. évfolyam végétől 8. évfolyam végéig a Köznevelési törvényben meghatározott 1-5-ig skála alapján **érdemjeggyel határozzuk meg a tanulók teljesítményét.**

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

Így a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen; a tanuló magatartásának, szorgalmának minősítésénél: példás, jó, változó, rossz/hanyag érdemjegyeket, osztályzatokat alkalmazunk.

A kimagasló teljesítmény esetén a tanulót dicséretben részesítjük.

Az egyéni munkarendesek (magántanulók) év végén osztályozóvizsgát tesznek.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanév közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és év végén osztályzattal minősíti. A minősítés együtt jár a félévi és év végi bizonyítvány átadásával.

Az év közbeni értékelés elvei

1) Legyen rendszeres, lehetőleg minden témakör lezárásakor kapjon a tanuló érdemjegyet.

Az érdemjegyről a szülőt az eEllenőrző könyvön keresztül tájékoztatni kell. A kijavított dolgozatokat, témazárókat a szülők a nevelő fogadóóráján megtekinthetik.

2) Az évközi értékelések során a pedagógusok módszertani szabadságukkal élve szabadon alkalmazhatnak értékelő szimbólumokat, melyeket érdemjegyekre váltanak át a naplóban és az ellenőrzőben.

3) A teljesítmény osztályozásakor elsődleges szempont a helyi tantervi követelményeknek való megfelelés.

A készségtárgyaknál az egyén adottságait az önmagához viszonyított fejlődését kell figyelembe venni.

4) Célunk az értékeléssel:

- Meggyőződés a tananyag elsajátításának mértékéről, a továbbhaladás lehetőségéről.
- A tanuló motiválása.
- Az adott időpontban a tudásállapot meghatározása, minősítése.
- Fejlesztési teendők meghatározása.
- Kötelességtudat formálása.
- A kommunikációs készség fejlesztése.
- A lényegkiemelés, az ismeretek szilárd megalapozása.
- Meggyőződés a tanulási technikák eredményességéről.
- A hiányosság, lemaradások feltárása, pótlása.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

5) A tanulók magatartását, szorgalmát havonta értékeli az osztályfőnökök, az osztály tanulóit és az ott tanító nevelők véleményét is figyelembe véve.

29.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A nevelő a tanítási anyag elsajátításának mértékéről számonkérés formájában győződik meg. A számonkérésnek rendszeresnek kell lennie.

Formái:

- *napi rendszerességgel:*

- szóbeli,

- írásbeli.

Az értékeléskor törekedni kell arra, hogy a szóbeliség és az írásbeliség megfelelő arányban legyen.

A számonkérés része lehet az írásbeli házi feladat értékelése is.

- *témazáró feladatok:* Egy-egy téma rendszerező összefoglalása után írásban. A témazárók érdemjegyei a tanulói értékelésben súlypontosak.

- *év végi, félévi felmérések:* Egy nagyobb időszak tantervi követelményeinek elsajátításáról adnak számot a tanulók. Legalább egy óra áttekintés előzze meg a megírást.

A mérés a nevelő, az iskola, a szülő és a tanuló felé tájékoztatás, a tanuló nem kaphat érte érdemjegyet.

- *Országos mérések:* Az OH által szervezett mérésekbe való bekapcsolódás (országos kompetencia-mérés, idegen nyelvi mérés - német). Érdemjegyeket a tanuló nem kap érte.

A nevelő a tanulót külön feladattal is megbízhatja, vagy a tanuló önként vállalhat feladatokat. Az itt végzett munka része lehet a tanulói értékelésnek.

A külön feladat formái:

- beszámoló készítése az adott témakörben,

- gyűjtőmunka,

- egyénre szabott fejlesztő feladat.

A tanulókkal előre kell tudatni a témazáró időpontját.

A tanuló egy napon két témazárónál, vagy felmérésnél nem írhat többet.

A nevelőnek az írásbeli dolgozatok kijavítására maximum két hét áll rendelkezésére.

Az érdemjegyről a szülőt az eEllenőrző könyvön keresztül tájékoztatni kell.

A kijavított dolgozatokat, témazárókat a szülők fogadóórán, vagy a szülői értekezleten kérésre megtekinthetik.

30. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

30.1. Cél

Az önálló tanulás és ismeretszerzés módszereinek elsajátíttatása, az állandó önművelés igényének és készségeinek megalapozása. A tanulás gazdaságos, képességekhez mért eredményes, kedvvel végzett tevékenység kialakítása.

30.2. Feladat

- A személyiség optimális fejlesztése.
- Az ismeretek megértését előkészítő, rögzítő, megszilárdító, gyakorló tevékenység végzése
- A tanulási szokások, tevékenységek fejlesztése.
- Tanulási technikák elsajátítása.
- Tanulási módszerek kiválasztása.

Az iskolai házi feladat adásával nevelési szándékunk:

- A házi feladat adásával erősíteni kívánjuk az órákon tanultakat.
- Fejleszteni akarjuk az adott témában a tanulók készségeit, képességeit.
- Az új anyagot, ismereteket kívánjuk a feladattal előkészíteni.

A feladatadás gyakorisága:

- Minden egyes tanítási órához kapcsolódóan adható.
- Nagyobb terjedelmű írásbeli munkát (fogalmazás készítése, esszéírás, olvasó napló) hosszabb határidővel ajánlatos tervezni.

- Hétvégére, a hétfői tanítási órákra elkészítendő, valamint a tanítási szünetekre kötelező jelleggel írásbeli házi feladatot nem adunk.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- Írásbeli házi feladatok, gyakorlás céljából, magyar nyelv és irodalomból, matematikából és német nemzetiségi nyelvből adhatók.

Az órarend kialakításakor törekszünk a tanulók mindennapos arányos terhelésére. A házi feladatokat a tanár és a tanító saját módszereivel ellenőrzi. A házi feladat elkészítését a napközi otthonban a napközis nevelő ellenőrzi.

31. A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A tanulók magatartását és szorgalmát rendszeresen –havonta legalább egyszer- értékelni kell.

Az értékelésnek meg kell jelenni az eNaplóban.

A magatartás és szorgalom nem értékelhető a tantárgyi érdemjegyekkel.

Félévkor és év végén a tanulók magatartásának, szorgalmának értékelésére az osztályfőnök, az osztályban tanító nevelők véleményének, javaslatainak beszerzését követően, javaslatot tesz, melyet a nevelőtestület egyszerű többséggel hagy jóvá.

A magatartás és szorgalom valamint a jutalmazás és büntetés értékelésének tartalmi kritériumait, normáit, formáit a Házirend, az SZMSZ tartalmazzák.

32. AZ ISKOLA NYILVÁNOSSÁGI CSATORNÁI

1) A szülőkre vonatkozó közléseinket a hivatalos csatornákon (eKRÉTA, üzenő füzet, bizonyítvány, szülői értekezlet, iskolai vagy évfolyamszintű szülői értekezletek) juttatjuk el. Telefon, hivatalos levél, rendkívüli megbeszélés esetlegesen zárt messenger csoport.

2) Tanulókra vonatkozó, velük kapcsolatos információkat, véleményeket, választ igénylő felvetéseket osztályfőnöki órán, rendkívüli évfolyam megbeszéléseken, ill. iskolagyűléseken, a diákönkormányzat vezetőségi ülésén közvetítjük tanulóinknak, ill. biztosítjuk az azonnali vagy átgondolás utáni konzultáció, véleménynyilvánítás lehetőségét. Diáklparlament – diák-tanár fórum. (tankerület szintű meghívásra)

3) A nevelőtestület informálásának módját, eszközeit az iskolai SZMSZ tartalmazza.

Formái: - értekezlet,

- belső továbbképzés,

- szakmai közösségek megbeszélése,

- körlevél e-mailben.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

4) Az iskola közösségeinek gyors és korszerű tájékoztatás érdekében meg kell teremteni az iskolarádió feltételeit, rendszeres megjelenésűvé fejleszteni az iskolaújságot.

5) A tanulókra vonatkozó információ továbbadásánál minden esetben be kell tartani a *titoktartásra* vonatkozó törvényi rendelkezéseket.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülők közösségének szervezetei:

1. Az iskolai SZM választmánya
2. Az osztályok szülői munkaközösségei

32.1. A szülők tájékoztatásának módjai

1. Szülői értekezletek

Feladata:

a) szülők tájékoztatása

- ☐ az iskola céljáról, feladatairól, lehetőségeiről
- ☐ a helyi tanterv követelményeiről
- ☐ a szaktanárok, osztályfőnökök, napközis nevelők értékelő munkájáról
- ☐ az osztály neveltségi szintjéről, tanulmányi munkájáról
- ☐ az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról

b) a szülők és a nevelők közötti folyamatos együttműködés kialakítása

c) a szülők kérdéseinek, véleményének összegyűjtése, javaslataik továbbítása az iskola igazgatója felé

2. Fogadóóra (eseti)

a) a szülők és pedagógusok személyes kontaktusának kialakítása

b) a tanuló egyéni fejlesztésének konkrét segítése tanácsokkal

- otthoni tanulás
- szabadidő hasznos eltöltése

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- egészséges életmódra nevelés
- tehetséggondozás, felzárkóztatás
- továbbtanulás
- magatartás, szorgalom problémái

3. Nyílt tanítási órák (Ovisuli) az óvodás gyerekek részére

Feladatuk, hogy az óvodás gyermekeket, szüleiket és az óvó néniket megismertessék az 1. osztályban folyó munkával, szabadidős tevékenységgel.

5. Családlátogatás (eseti)

Feladata a gyerek családi hátterének megismerése, tanácsadás a gyermek optimális fejlődése érdekében.

6. Az SZM rendezvényei

- ☐ választmányi gyűlések (évente 2-3 alkalommal)
- ☐ előadások (egészséges életmóddal, a veszélyeztetés formáival, egyéb problémákkal kapcsolatban)
- ☐ különböző iskolai rendezvények (farsang, mikulás, karácsony, gyereknap)

A szülő szereplője lehet a tanulási- nevelési folyamatoknak azáltal, hogy az intézményünkben folyó munka sikerességét támogatja.

Színterei: - szülői értekezletek

- fogadóórák
- szabadidős tevékenységek
- kulturális rendezvények

Kezdeményező:

- SZM
- osztályfőnökök
- iskolavezetés

33. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK EGYÜTTNEVELÉSE

33.1. A tevékenység definíciója

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. CXC törvény 47§-a határozza meg a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók nevelését, oktatását.

Ide vonatkoznak még a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 139.§-a és 140.§-a.

„Sajátos nevelési igényű az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

a/ testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos.

b/ pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).”

Az iskola az alapító okiratában megfogalmazottak alapján biztosítja a sajátos nevelési igényű integrált általános iskolai nevelését oktatását:

- az egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő tanulók nevelését, oktatását (súlyos tanulási figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő) a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXC törvény 4.§ 23. pontja alapján

33.2. Helyzetelemzés

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Erős társadalmi elkötelezettség bontakozott ki az Európai Unióban társadalmi integrációjuk mellett. A felnőtt társadalom akkor válik elfogadóvá, ha a szociális tanulás már gyermekkorban elkezdődik. Az ép tanulók az együttnevelődés során egész életükre kiható humán értékek kifejlődésével gazdagodnak.

Minél kisebb életkorban találkozik az egészséges gyermek sajátos nevelési igényű társával, annál könnyebben alkalmazkodik a helyzethez. Természetessé válik az elfogadás, a tolerancia, és észrevétlenül épül ki bennük a segítőkészség.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A hátrányos helyzet felszámolásának, az esélyegyenlőség megteremtésének első, elemi színtere az oktatás. Itt kell, hogy elkezdődjön az egyéni fejlesztés, a sérülések korrekciója.

33.3. Célok, feladatok, részfeladatok, a tevékenységet végzők köre

A sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának **célja**:

- ☐ a választott iskolában részesüljenek képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő nevelésben, fejlesztésben, oktatásban,
- ☐ illeszkedjenek be tanulói közösségükbe,
- ☐ tegyék képessé őket a többi tanulóval való együtt haladásra.

Ennek sikere érdekében az alábbi **feladatokat** kell megvalósítanunk:

- ☐ - a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak a sajátos nevelési igényű tanuló csoportjára jellemző módosulásait,
- ☐ - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján haladási ütemet biztosít,
- ☐ - a differenciált nevelés, oktatás céljából adódóan individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- ☐ - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, a hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján, ha szükséges, az eljárásait megváltoztatja, az adott helyzethez igazodó módszereket megválasztja,
- ☐ - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- ☐ - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- ☐ - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatba.
- ☐ A sajátos nevelési igényű tanuló nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, a fogyatékoság típusának megfelelő szakképesítéssel rendelkező **gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus** az együttműködés során:
  - ☐ - segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
  - ☐ - javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez igazodó környezet kialakítására (elhelyezés az osztályteremben, bútorok, eszközök alkalmazása stb.),
  - ☐ - segítséget nyújt a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásához, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről,

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ☐ - javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- ☐ - figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztéshez igazodó módszerváltásokra,
- ☐ - együttműködik a többségi pedagógusokkal, iránymutatásai során figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- ☐ - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon, a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

33.4. A fejlesztés alapelvei

☐ Az érzékszervi, beszédfigyatekos illetve részképeség zavarait mutató tanulók különleges gondozási igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik. A kialakulatlan részképeségek jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, esetleg indokolt esetben, a tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján, az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Az a tanuló, aki a számára előírt minimumkövetelményeket nem teljesíti, javító vizsgát tehet, illetve osztályt ismételni köteles.

Az iskolai nevelés, oktatás során:

- ☐ ki kell alakítani a tanulóknak az egészséges énképet és önbizalmat,
- ☐ növelni kell a kudarcűrő képességüket,
- ☐ az önállóságra kell nevelni őket.

33.5.1. Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszeri sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódási találhatók meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet.

A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén is új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés. A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának a folyamata. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgrafiás tanulók.

Az írás külalakjában megjelenő tünetek:

- ☐ tájékozódási nehézségek a vonalrendszerben, a leírt betűk nagysága egy szón belül is erősen változó, a betűk dőlésszöge következetlen, a betűformák szabálytalanok,
- ☐ gyakori az átírás, áthúzás, összefirkálás, a zárójel,
- ☐ hiányoznak vagy torzulnak a betűkapcsolatok,
- ☐ gyakori a nyomtatott és írott betűk keverése.

Jellemző a helyesírási készség általános gyengesége:

- ☐ feltűnőek a tükörírásos elemek és fölösleges betűelemek, a betű-, szótag-, szókihagyások,
- ☐ diktálás után betű, szótag, szó ki- és elhagyása fordul elő, a tanuló a szöveget módosítja, esetleg értelmetlen mondatokat ír,
- ☐ a tanuló kapcsolási nehézségekkel küzd, írásban is téveszti a szó-és mondatstruktúrát.

A fejlesztés **célja**

- Az olvasás- írászavar javításának feladata az iskolás korban az, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés **feladatai**:

- ☐ A testséma biztonságos kialakítása,
- ☐ a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- ☐ a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- ☐ az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző, vagy diszlexia

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

prevenciós módszerrel,

☐ az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása

alatt,

☐ a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,

☐ az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

☐ az olvasásképtelenséget a szövegek auditív tolmácsolásával, az írás segítségét gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával kell segíteni.

33.5.2. Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más (pl. olvasás, írás idegen nyelvtanulás) iskolai teljesítményének jó színvonalával mellett.

Háttérben általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés **feladatai**:

☐ az érzékelés, az észlelés, a figyelem, az emlékezet a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,

☐ a testséma kialakítása,

☐ a téri relációk biztonsága,

☐ a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,

☐ a szerialitás erősítése,

☐ számfogalmak kialakítása és bővítése,

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

- ☐ segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- ☐ a fogalmak, így a műveleti fogalmak kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítése,
- ☐ a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

33.5.3. Kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Jellemzi a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzítás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Asszociális viselkedés és csökkent önérték tudat kísérheti.

Magatartási zavarok

Jellemzi ma disszociális, agresszív vagy dacos magatartás. Viselkedése eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja, hosszan tartó. Jellemzi még a nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, hazudozás.

A fejlesztés **elvei, feladatai:**

- ☐ A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére,
- ☐ az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében,
- ☐ a tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén., ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a csoportba való beilleszkedésének segítése,
- ☐ együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- ☐ a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzéssel, a sikerélmény biztosítása.

34. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Iskolánk a **Netfit** módszert alkalmazza a tanulók fizikai állapotának méréséhez 5. évfolyamtól 8. évfolyamig.

A mérési időszakok január - május hónapok között

Miből áll az új felmérés?

A Netfitben két mérés a test összetételére, hét pedig a fittsége vonatkozik.

- A hajlékonysági teszt során a térdhajlító izmok nyújthatóságát és a csípőízület mozgásterjedelmét nézik.
- A vázizomzat állapotát öt gyakorlattal vizsgálják: ütemezett hasizomteszttel, törzsemeléssel, ütemezett fekvőtámasszal, helyből távolugrással, és mérik a kézi szorítóerőt is.
- A testtömegindexet (BMI) és a testzsírszázalékot is meghatározzák.
- A 20 vagy 15 méteres állóképességi ingafutás az aerob kapacitást méri. Lényege: hányszor tudja a próbázó teljesíteni a távot úgy, hogy az adott szakaszra jutó időkeret egyre rövidül.

A felmérés eredményéről a tanulókat személyiségi jogaik figyelembevételével egyénileg tájékoztatjuk.

35. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI

36. Az iskola, a tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenysége megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint – diákönkormányzatot hozott létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.
37. A tanulók, a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozott létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat és a nevelőtestület javaslatára az intézményvezető bíz meg.

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

38. a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
39. b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
40. c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
41. d) a Házirend elfogadása előtt.
42. Az intézményi diákönkormányzat és az általános művelődési központban működő diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A DÖK jogkörei

- döntési jog,
- vélelmezési jog
- javaslattevési jog,
- egyetértési jog,
- kezdeményezési jog,
- egyéb jogok.

A Diákönkormányzat döntési, egyetértési, javaslattevő és véleményezési jogköre

a.) *Döntési jogkör:*

- saját szervezeti felépítése, működése ügyében,
- a hatáskörök gyakorlásáról tisztségviselők választása és visszahívása,
- diákpályázatok kiírása, elbírálása,
- 1 tanítás nélküli munkanap programjáról.

b.) *Véleményezési jogkör:*

- iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- a Házirend elfogadása előtt

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

c.) Javaslattevő jogkör:

Kiterjed a tanulókat érintő minden kérdésre a belső szabályzatban megfogalmazottak szerint.

36. Többletkötelezettség

Többletkötelezettség engedélyezése a fenntartó által az 1. számú melléklet alapján a TK/174/01023-30/2023. iktatószámú fenntartói jóváhagyó nyilatkozathoz

37. Az osztályozó vizsga követelményei

(önálló dokumentumként is évfolyamonként és tantárgyankénti bontásban)

38. Az intézmény helyi tanterve

(önálló dokumentumként is évfolyamonként és tantárgyankénti bontásban)

39. ZÁRADÉKOK

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A Pedagógiai Program módosítását az intézmény diákönkormányzata 2023. év szeptember hó 8. napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Ugod, 2023. év szeptember 11.

Erdősné Somogyi Szilvia

diákönkormányzat képviselője

A Pedagógiai Program módosítását a szülői munkaközösség 2023. szeptember 8. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet munkaközösség közösség véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Ugod, 2023. év szeptember 11. nap

Dr. Heub

szülői szervezet képviselője

Aláírással tanúsítom, hogy az Intézményi Tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Ugod, 2023. év szeptember 11. nap

Matyókné Erdős Tímea

Matyókné Erdős Tímea IT elnök

Ugodi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A Pedagógiai Program módosítását az intézmény nevelőtestülete 2023. év szeptember hó 7. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Ugod, 2023. év szeptember 11. nap

Bors Eszter

hitelesítő nevelőtestületi tag

Malykai Erőss Tímea

hitelesítő nevelőtestületi tag

Ókai Gabriella

igazgató

Véleményezte:

- a Német Nemzetiségi Önkormányzat Ugod elnöke
- a Német Nemzetiségi Önkormányzat Adásztevel elnöke
- a Német Nemzetiségi Önkormányzat Nagytevel elnöke
- a Német Nemzetiségi Önkormányzat Bakonykoppány elnöke
- a Német Nemzetiségi Önkormányzat Bakonyszücs elnöke

